

Noordoostpolder
75 jaar droog

Beeld van een polder

1942-2017

Noordoostpolder 75 jaar droog
Beeld van een polder

De Stichting Canon De Noordoostpolder heeft ernaar gestreefd de relevante auteursrechten te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot de Stichting wenden.

.....

Tekst:	Wim Logtmeijer
Fotoredactie:	Hans Roefs
Editor:	Berthoo Lammers
Promotie:	Aukje van der Molen
Website:	www.canonnoordoostpolder.nl
Drukwerk:	Drukwinkel, Emmeloord
1 ^{ste} druk	2017/9

© Stichting Canon De Noordoostpolder, 2017.

ISBN-9789082538823

Omslag: Mondriaanveld landschap aan de Noorderringweg (foto Rien Maljaars, 2017).

Noordoostpolder 75 jaar droog

Beeld van een polder

Een weergave van 75 jaar droog in beeld en tekst.

Een publicatie van de Stichting Canon De Noordoostpolder ter gelegenheid Noordoostpolder 75 jaar droog als aanvulling op venster 26 'Bijzondere gebeurtenissen' van de Canon De Noordoostpolder.

De publicatie van 'Noordoostpolder 75 jaar droog' is mede mogelijk gemaakt door een bijdrage van de gemeente Noordoostpolder.

75 jaar droog.

1942 begint met een strenge winter, met extreem lage temperaturen en zelfs een Elfstedentocht. Koud, koud en nog eens koud, honger en oorlog. 1942 is het jaar dat het water uit het door dijken omarmde gebied gepompt wordt en de zeebodem ontdekt wordt. Nu 75 jaar geleden.

Ik probeer me wel eens voor te stellen hoe bijzonder dat gezicht moet zijn geweest op wat eens de Zuiderzee was. Een eindeloze vlakte, met hier en daar wat wrakhout, zwerfstenen en wat er zoal op de bodem van de zee te vinden is. Urk en Schokland geen eilanden meer maar heuvels in het vlakke land en ruim 50.000 hectare onontdekt, onontgonnen gebied. Een belofte in slik en klei.

Hoe anders is dat nu, de belofte waargemaakt, de droom uitgekomen. Een volwassen polder, dé polder, hét gebied waar ons voedsel vandaan komt, met liefde geteeld, door boeren die houden van hun land. Waar bossen zijn met grillige contouren waarin je kunt verdwalen, waar de wind ruist door hoge bomen, in het strakke geplande land. Met mooie dorpen om te wonen en Emmeloord als hoofdstad. Wij danken dit land aan de mensen van het eerste uur, die de sloten groeven en de wegen aanlegden, die ontwierpen en planden. Zoveel pioniers, zoveel harde werkers. Nog steeds aanwezig in onze genen, 75 jaar oud, met een schitterende toekomst voor de boeg.

*Aucke van der Werff
Burgemeester Noordoostpolder*

“Ik acht de tijd gekomen om de afsluiting en de droogmaking van de Zuiderzee te ondernemen. Verbetering van de waterstaatkundige toestand der omliggende provinciën, uitbreiding van grondgebied en blijvende vermeerdering van arbeidsgelegenheid zullen daarvan het gevolg zijn”.

(Troonrede Koningin Wilhelmina, 16 september 1913).

In 1918 is de wet voor het droogleggen van de Zuiderzee in de Tweede Kamer der Staten-Generaal aangenomen en Koningin Wilhelmina heeft deze wet (na aanneming in de Eerste Kamer) op 14 juni 1918 ondertekend. De drooglegging van de noordelijke oost polder is begonnen op 2 februari 1937. Op 3 oktober 1939 wordt de dijk tussen Lemmer en Urk gesloten. De polder valt op 9 september 1942 officieel droog. Nederland is met 48.000 ha vruchtbare grond uitgebreid.

Man en vrouw in Urker klederdracht kijken naar de aanleg van de dijk van Lemmer naar Urk, waardoor Urk geen eiland meer zal zijn. Het begin van een nieuw tijdperk voor zowel Urk als de Noordoostelijke Polder.

De eerste officiële naam voor de polder is Urkerland geweest. Sinds 1948 is Noordoostpolder de officiële naam.

(N°. 354.) **W E T** van den 14den Juni 1918, tot afsluiting en droogmaking van de Zuiderzee.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de afsluiting van de Zuiderzee en de droogmaking van gedeelten binnen die afsluiting in 's lands belang door het Rijk behooren te worden ondernomen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel 1.

Op nader door Ons of van Onzentwege vast te stellen wijze, worden voor rekening van den Staat:

A. de werken uitgevoerd, noodig:

1°. tot afsluiting van de Zuiderzee door een afsluitdijk, loopende van de Noordhollandsche kust door het Amsteldiep naar het eiland Wieringen en van dit eiland naar de Friesche kust bij Piaam;

2°. voor de droogmaking van gedeelten van de af te sluiten Zuiderzee;

3°. tot reorganisatie van de landbouw op de af te sluiten Zuiderzee;

Walter Christaller (21 april 1893 - 9 maart 1969) is economisch geograaf en ontwikkelt in 1932 de zogeheten Centrale Plaatsen Theorie. Publicatie van deze CPT vindt plaats in 1933. Hij heeft in Zuid-Duitsland regelmaat in de grootte van steden, hun onderlinge afstand en hun voorzieningen ontdekt en vraagt zich af of dit toeval is of dat hier economische overwegingen aan ten grondslag liggen. In 1940 wordt Walter Christaller lid van de NSDAP en krijgt daarna een belangrijke functie in Berlijn. Hij wordt medewerker van het Staf-hoofdbureau 'Planung und Boden' onder een nazi van het eerste uur: professor Konrad Meyer. Het bureau valt direct onder Heinrich Himmler. Bij de drooglegging van de Noordoostpolder is besloten om de theorie van de Duitser Walter Christaller in de praktijk te brengen.

Foto links:

Economisch Geograaf Walter Christaller

Foto rechts:

Een van de kostbaarste en bewonderde 'schatten' van het Leibniz-Institut für Länderkunde: de originele concepten en schetsen van Walter Christaller's Centrale Plaatsen Theorie. De dorpen in Noordoostpolder zijn niet op toevallige wijze ontstaan, maar geplaatst volgens het model van Christaller: een kern in het midden, met een ring van kleine kernen er omheen, die tezamen het omringende platteland verzorgen. In de Noordoostpolder is dat model consequent toegepast.

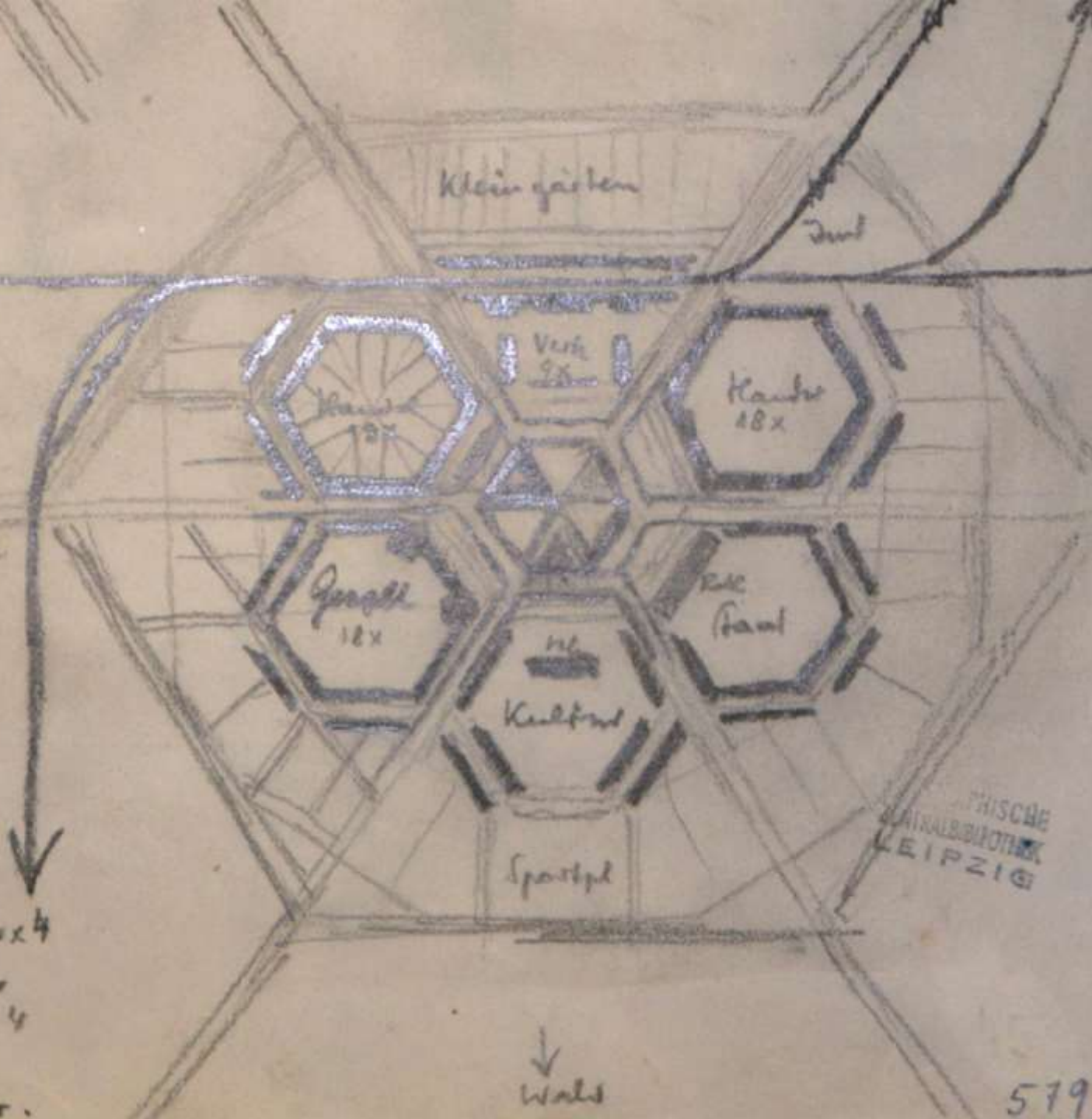
2.250

100 qm = 7200 qm
 45 m lang
 Spatje 15 m breed

- Stücker
 Verk: 9
 Handel: 18
 Handwerk: 18
 Vergewalt: 18
 Kult: 18
 Verwaltung: 18
 Landw: 20
 Sonst: 8

So 127 Häuser x 4
 = 508 Einw
 + Sonst 63 x 4
 252

So 760 Einw.

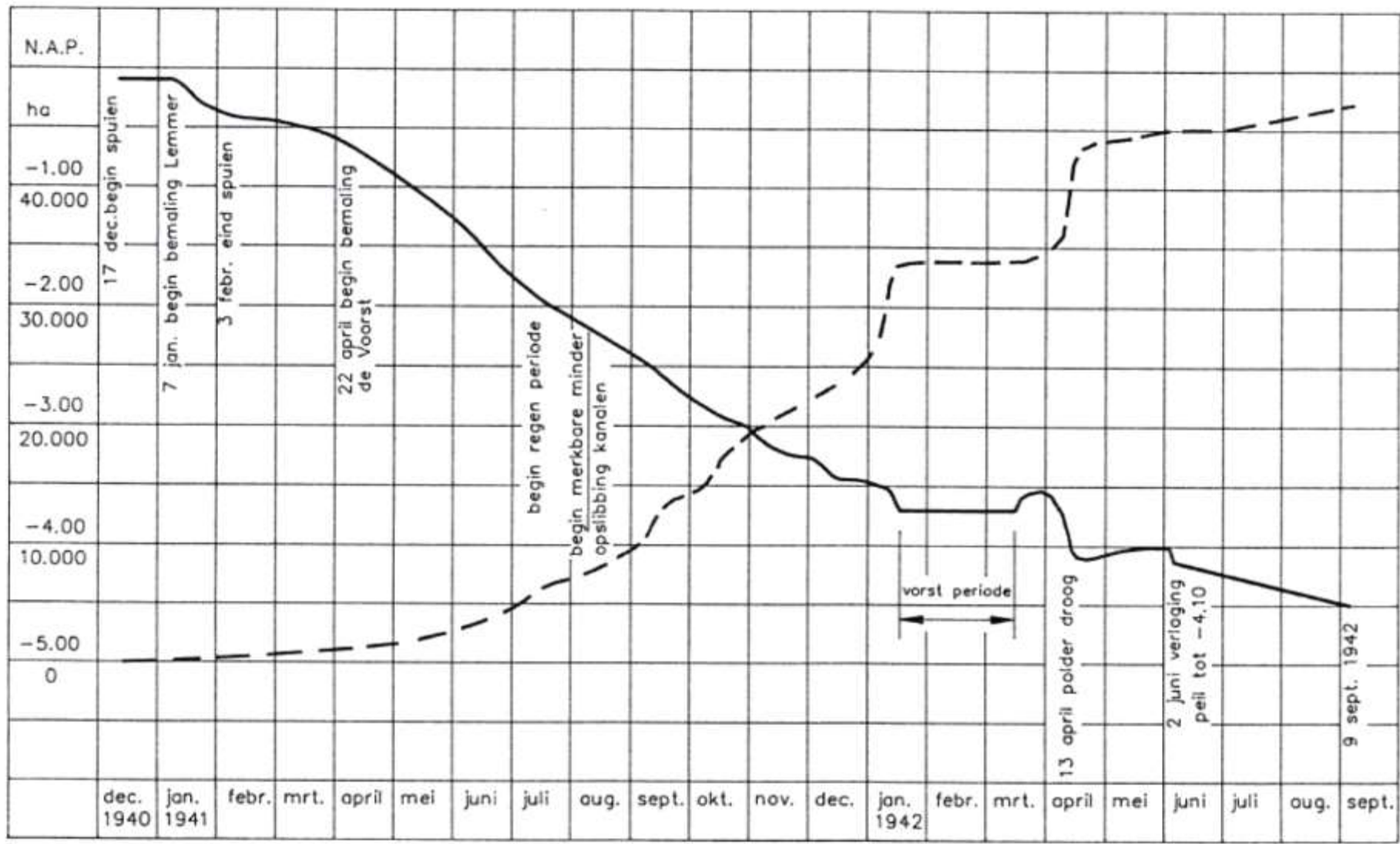

PHISCHE
 ZENTRALBIBLIOTHEK
 LEIPZIG

Op 7 januari 1941 begint gemaal Buma met het leegpompen van de polder. Op 9 september 1942 wordt een gemiddelde waterstand van vier meter veertig beneden NAP bereikt. Bij deze waterstand vallen de laagste delen van de polder droog en daarom wordt die datum aangehouden als moment van droogvallen van de Noordoostpolder, de eerste IJsselmeerpolder.

Op 3 oktober 1939 is het eiland Urk voorgoed verbonden met de vaste wal. Een grote hap keileem die in het sluitgat gedumpt wordt, maakt een eind aan de eeuwenlange eilandstatus van Urk.

Verklaring

- waterstanden tijdens droogmalen in mtr. t.o.v. N.A.P.
- - - - - drooggevallen oppervlakten in ha.

Wasdag op Urk! Maandag is het wasdag op Urk. Een vrouw in Urker dracht hangt de was op. Nochtans kunnen de vrouwen van Urk hun waslijnen over de gehele breedte van de straat spannen. Maar hoe lang zal het nog duren voordat het doorgaand verkeer dit onmogelijk maakt? Immers, binnen enkele jaren wanneer de gehele Noordoostpolder in cultuur gebracht zal zijn, zullen alle typische eilandgewoonten dan verdwenen zijn?

In 1942 kreeg de Directie van de Wieringermeer als 'Directie Wieringermeer (Noordoostpolderwerken)' ook de zeggenschap over de Noordoostpolder, om te voorkomen dat de bezetter er een aparte instelling voor zou oprichten.

Foto: Hier wordt op de tekentafel de Noordoostpolder in beeld gebracht.

In de zomer van 1943, de Noordoostpolder is nog maar net droog gevallen, wordt met de realisatie van de eerste permanente woningen begonnen in een sobere variant van de Delftse Schoolstijl. Dicht bij de toenmalige arbeidskampen wordt met de bouw van woningblokken aan de Middenstraat, de Zuiderstraat, de Weststraat en de Ooststraat gestart. Nu heten die straten Rietstraat, Zeeasterstraat en Zeebiesstraat en de Espelerlaan. Omdat van de Duitsers niet ruim gebouwd mocht worden, zijn de eerste woningen bescheiden van omvang: smal en ondiep. Op 15 december 1943 is de eerste sleutel van een woning aan de Middenstraat (Rietstraat) overhandigd aan de eerste bewoner.

De eerste huizen van Emmeloord staan aan de rand van de rimboe. De eenlaagse huizen zijn traditioneel gebouwd van baksteen en hout.

Het dak is in de vorm van een zadeldak met dakkapellen. Rietstraat 2 is het oudste huis van Emmeloord en is in de jaren tachtig gerenoveerd.

De wapendroppings, het verbergen van geallieerde piloten gecombineerd met de behoefte aan arbeidskrachten ter verdediging van Duitsland, vormen de basis voor de grote razzia op vrijdag 17 november 1944.

Op een regenachtige dag duiken plotseling vanaf een uur of vier 's morgens zo'n vierduizend Duitse militairen de polder in geholpen door vele Nederlandse getrouwen. Dit gebeurt o.l.v. Höherer SS- und Polizeiführer H.A. Rauter. Zijn functie in Nederland is Generalkommissar für das Sicherheitswesen. Zo'n 1800 polderwerkers worden dan opgepakt.

Bommenwerper B17 maakt op zijn reis naar Duitsland op 8 oktober 1943 een gedwongen noodlanding tussen Urk en Tollebeek. Foto is gemaakt door Duitse militairen die het wrak hebben bewaakt. Alle boordwapens zijn nog aanwezig en alle bommen zitten er nog in.

April 1945, de geallieerde legers beginnen aan de bevrijding van Noord en Oost Nederland. Dit zijn voornamelijk de Canadezen. Op 17 april wordt Lemmer definitief bevrijd. Vanuit Lemmer trekken de regimenten Queens Own Rifles en La Chaudière door naar de Noordoostpolder. Zo wordt de polder bevrijd. Hierna kunnen de feestelijkheden beginnen. In het midden van de foto rechts, de heer Rotgans die de Nederlandse driekleur op een doek schildert.

Bevrijdingsfeest in Emmeloord op 31 mei 1945. Een jaar later, op 17 april 1946, is er een plechtigheid op het Harmen Visserplein. Een bevrijdingsboom wordt geplant.

De boom staat tegenwoordig bij de ingang van de bibliotheek. Op het plein voor het gemeentehuis ligt nu een gedenksteen.

De meeste woonkernen in de Noordoostpolder zijn in de jaren veertig en vijftig ontworpen door vertegenwoordigers van de Delftse School. Het Dorpenplan dateert uit 1946, al zijn daar later wel veranderingen in aangebracht. Maar voor het zover is, hebben veel mensen in noodwoningen gewoond: woonarken en woonboten. In de Espelervaart te Emmeloord hebben die woonboten gelegen. In heel Emmeloord zijn tot dan toe nog maar slechts 250 permanente woningen gebouwd.

De woonboten in de Espelervaart met op de achtergrond het kantoor van de Zuiderzeedirectie.

Er is volop geloof in de maakbare samenleving. De Directie richt de Noordoostpolder in op basis van het Dorpenplan, het Uitgifteplan, het Verkavelingsplan en het Landschapsplan. Uiteindelijk kan men vaststellen dat de vier genoemde plannen leidend zijn geweest voor de inrichting van de Noordoostpolder. Daarnaast is er een unieke selectieprocedure gevolgd.

76 van de 103 gelukkigen van de eerste uitgifte in 1947 en een aantal voormannen uit de landbouworganisaties komen bijeen op 20 december 1947 ter gelegenheid van de toewijzing van de eerste landbouwbedrijven.

Een pachter van een fruitteeltbedrijf tekent zijn pachtakte.

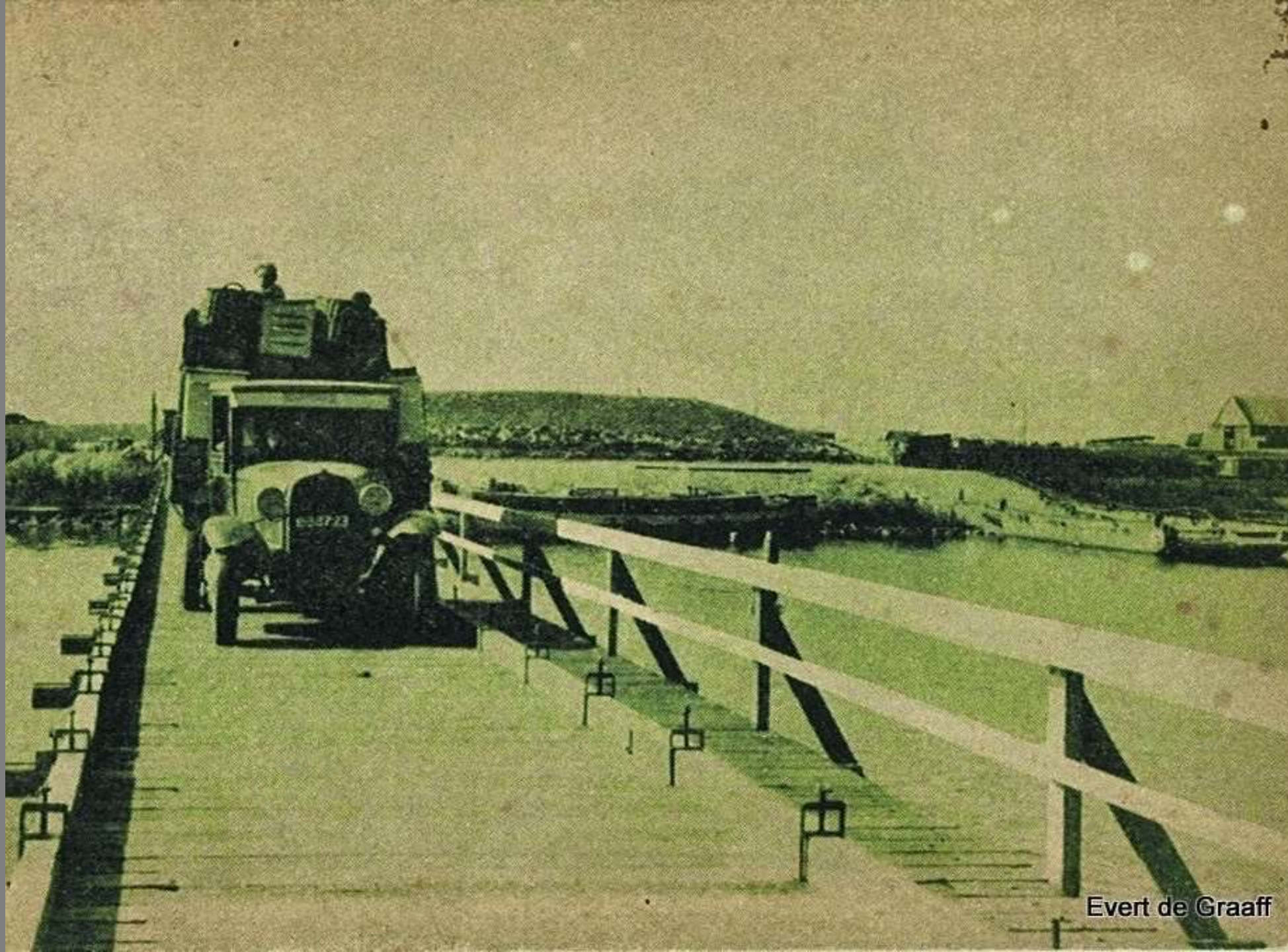

Na het aanleggen van de dijk van de Noordoostpolder en het droogmalen van die polder wordt in 1941 een werkkamp met de naam Ramspol aangelegd aan de kant van de Noordoostpolder aan de dijk. Aanvankelijk vindt de verbinding met het Kampereiland plaats met een Baileybrug over de Ramsgeul en een pont over het Ramsdiep. De eerste permanente brug is in 1948 gebouwd en verbindt de polder met het vaste land. Deze brug vervangt de zgn. Baileybrug. De uitkijktoren bij Ramspol is in de winter van 1956-57 gebouwd als recreatieve uitzichttoren.

RAMSPOL — Wie de polder bij Ramspol uitgaat, ziet aan zijn linkerhand een hoge stelling. Dit wordt een uitkijktoren, die V.V.V. hier laat bouwen om de vreemdelingen een uitzicht te bieden over de Noordoostpolder en tegelijk over het Kampereiland. De funderingspalen zijn aangeboden door de N.V. Schokbeton te Kampen.

Heerenveensche Koerier 27-12-1955

Evert de Graaff

Boerderij met schokbetonschuur bij Ens. Schokbetonschuren zijn gebouwen uit geprefabriceerde betonelementen, een bouwwijze uit nood geboren. In korte tijd kunnen zo veel boerderijen worden opgeleverd. Er staan er een kleine duizend van in de Noordoostpolder. Met hun hoge witgrijze gevels onder een groot vaak rood pannendak vormen ze een zeer herkenbaar en karakteristiek onderdeel van het landschap.

Van 1949 tot 1962 zijn bijna duizend schuren in montagebouw uitgevoerd. Als er eenmaal is geheid en het weer zit een beetje mee, dan staat in één dag alweer een schuur overeind.

120 miljoen drainagebuizen! In periode 1946-1955 vervangt men de greppels door drainagebuizen. In totaal worden ongeveer 120 miljoen buizen in de grond gelegd met een totale lengte van 40.000 kilometer. Alleen daar waar het water geen zuren bevat worden betonnen buizen gelegd.

Pas in 1954 komt de machinale aanleg van drainage op gang met de komst van een aantal Amerikaanse sleuvengravers. Voor die tijd gebeurt alles met de hand.

Koningin Juliana bezoekt de familie Cevaal, afkomstig uit Veere, aan de Zwijnsweg in Ens. Boer Johannes Cevaal (voorop met Sikke Smeding) en daarachter zijn vrouw Johanna zijn gekleed in Zeeuwse klederdracht. De koningin stelt diverse vragen waaruit haar belangstelling blijkt voor het wel en wee van de vroegere bewoners van het verdronken Walcheren. De Zeeuwse boeren die getroffen zijn door de inundaties van 1944 kunnen tussen 1949-1953 een nieuw bedrijf in de Noordoostpolder beginnen. Zij worden gevolgd door streekgenoten die door de watersnoodramp van 1953 verdreven zijn.

Nieuwe boerderijen in Ens met Zeeuwse boer en boerin voor boerderij.

Omdat de langgevelboerderijen voornamelijk door Zeeuwse boeren bewoond worden, heeft dit type boerderij de naam "Zeeuwse boerderij" gekregen.

Op de voorgrond de vier leeuwen die door de gemeente Amsterdam geschonken zijn aan de Dienst Zuiderzeewerken. Die heeft deze leeuwen op haar beurt weer aan de Noordoostpolder geschonken ter gelegenheid van het 10 jarig bestaan van de polder. De leeuwen stonden bij het gemaal Zeeburg. Voor de leeuwen langs fietst de bakker met zijn bakkersfiets naar de klanten om brood aan huis te bezorgen. Op de achtergrond de toenmalige Nederlands Hervormde kerk de Hoeksteen.

*Tien jaar Noordoostpolder.
De fanfare "Emmeloord" op
oefenmars.*

*Op de achtergrond: het
geraamte van een
landbouwschuur als
feestelijke en toepasselijke
entree van het
tentoonstellingsterrein op De
Deel.*

Personeelsreisje van de firma Rook, levensmiddelenbedrijf 1953. Een nieuw fenomeen wordt in de polder geboren: rijdende winkels. De firma Rook kruidenier in Steenwijk laat achter een bestelwagen een aanhanger bouwen die hij inricht als rijdende winkel. Zo vent hij vanaf 1947 in het buitengebied aan de oostkant van de polder vanwaar langzamerhand de inrichting van de polder vordert.

Vanaf 1950 wordt vanuit Marknesse gevent vanuit een levensmiddelenwinkel. Er komen steeds meer rijdende winkels. Op alle wagens rijdt een chauffeur met een vrouwelijke winkelbediende. En de wagens hebben allemaal een eigen (meisjes)naam. In 1971 is het bedrijf opgehouden te bestaan wegens gebrek aan opvolging.

De rijdende winkel met de naam Nellie rijdt hier door de polder om de boodschappen te brengen.

Mevrouw Wortel stapt de bus in en anderen kijken toe en wachten op hun beurt. Dat het ook een sociaal gebeuren is geweest, blijkt wel uit de toeschouwers.

De deelnemers aan het personeelsreisje in 1953 zijn o.a. van links naar rechts: Janna van de Wey, mevrouw Kers, Anneke Rook, Willie Oldenhof, Akky Rook, Stien Lim, meneer en mevrouw De Kleine, meneer en mevrouw Kiestra, Adriaan van de Linde, meneer en mevrouw Groen, Fenna Jonker, Nel de Ridder, Suze Winter, Stien Abrahamse, Mien van Eerde, Jetze Braaksma en Janny Pipping

De Lange Nering, het centrumgebied van Emmeloord, wordt omringd door kleinschalige woonwijken. Het wordt gedragen door het stadsplein de Deel en de Lange Nering, een winkelstraat van 600 meter die op dat plein uitkomt. Het tweede deel van de Lange Nering is in de zestiger jaren bebouwd. Een van de eerste winkels die daar toen gevestigd is, is boekhandel Marsman. Verkoop van o.a. boeken en kantoormeubelen (en recent ook het boek Canon de Noordoostpolder). Het centrum van Emmeloord is niet alleen het voorzieningencentrum van de stad, maar ook van de Noordoostpolder.

Het centrumgebied had en heeft een functie als regionaal winkel- en uitgaanscentrum. De Lange Nering is de enige straat in het oorspronkelijke plangebied van Emmeloord met een kromming. Dit was oorspronkelijk bedoeld om naast extra herkenbaarheid ook geborgenheid te creëren ten opzichte van de polder en de stad. In de nieuwe plannen voor het centrum bouwt men hierop voort.

Foto links:

De Lange Nering in het begin van de vijftiger jaren.

Foto rechts:

De Lange Nering is zo ontworpen, dat de logistiek op eenvoudige wijze kan plaatsvinden via achterstraten. Er is ruimte gehouden aan de oostzijde van de Lange Nering, opdat het centrum kan blijven groeien.

De kok is zeer belangrijk geweest in het kampbestaan van die tijd. Vooral in het begin zijn de polderwerkers (pioniers) ingezet bij het graven van greppels en sloten. Voor de harde werkers is het eten belangrijk. Als de werkers niet tevreden zijn, dan heeft de kampbeheerder een groot probleem. Vooral de koolsoep die in de eerste jaren van de ontginning wordt opgediend, blijkt niet erg in trek te zijn geweest.

Een arbeiderskamp telt drie en later vier woonbarakken. Iedere woonbarak biedt plaats aan honderd man. De kampen kenden een bepaald grondplan. Samen met de vierde woonbarak vormt het grondplan een ruit.

In het midden van het kampterrein is de keukenbarak annex het kantoor van de kampbeheerder geplaatst. Naast de keukenbarak bevindt zich een ruimte voor het schillen van de aardappelen en een bergplaats voor kolen. Op het terrein is verder een kantine aanwezig.

De polderwerkers schillen zelf de aardappelen voor het avondeten.

De Noordoostpolder presenteert zich aan de Koningin. Op 30 april 1956 op het jaarlijkse defilé ter gelegenheid van de verjaardag van koningin Juliana trekt een stoet van mensen langs het paleis. Hieronder bevindt zich ook een delegatie uit de Noordoostpolder: pionier, schoolkinderen, een zware trekker met landbouwmachines. Enkele autoriteiten uit de polder (de heren Minderhout, Blaauboer, Riemersma en De Feyter) geven op het bordes uitleg aan het koninklijke gezelschap.

Koningin Juliana onderhoudt zich met een groep pioniers uit de Noordoostpolder, voorzien van kruitwagens en scheppen.

Sinds september 1948 is de markt van Emmeloord actief. Begonnen naast de wekelijkse donderdag aardappelbeurs, wordt een goederenmarkt toegestaan bij wijze van proef. In juli 1949 is deze proef omgezet naar een wekelijkse markt met een marktverordening en marktmeester die ervoor moet zorgen dat alles ordelijk verloopt en de marktgelden int, eerst voor het toenmalige polderbestuur, later voor de gemeente Noordoostpolder.

De markt in Emmeloord -op het voorste gedeelte van de Deel - is een ontmoetingsplaats geweest (op het Kettingplein is dat nog steeds het geval) voor de bewoners van de Noordoostpolder. We treffen er mensen aan afkomstig uit allerlei windstreken van ons land o.a. deze Zeeuwse dames.

Familie Henselmans 1958. Henselmans sr. besluit na de drooglegging van de Noordoostpolder met het hele gezin naar Luttelgeest te verhuizen, waar hij een bedrijf van 12 hectare krijgt toegewezen. Tot op de dag van vandaag worden met veel plezier en vakmanschap aardbeiplanten geteeld en inmiddels is de derde generatie actief op het bedrijf.

Foto: op een perceel langs de Kamperzandweg bij Ens.

Lekker werken in het zonnetje, liggend op je buik. Vijftien Bulgaren op een rij op een wiedebed, bedoeld om het werk te verlichten, aan het weghalen van onkruid tussen de aardbeien en van bloesem van de aardbeienplanten zelf..

De Poldertoren is in 1959 gereed gekomen als middelpunt (letterlijk) van de nieuwe polder. De plaats is zo gekozen dat de toren vanaf alle wegen naar Emmeloord direct in het oog springt. Nog voor de drooglegging van de Noordoostelijke Polder wordt besloten dat op het centrale plein van Emmeloord een hoge toren zal worden gebouwd.

Dit bouwwerk mocht geen kerktoren zijn. De ene kerk mocht niet domineren boven de andere. De toren moet een herkenningspunt zijn in het vlakke landschap en een symbool van eenheid uitstralen. Voor de watervoorziening van weleer, is een watertoren nodig. Zo is de gedachte ontstaan om de watertoren aan te kleden tot poldertoren.

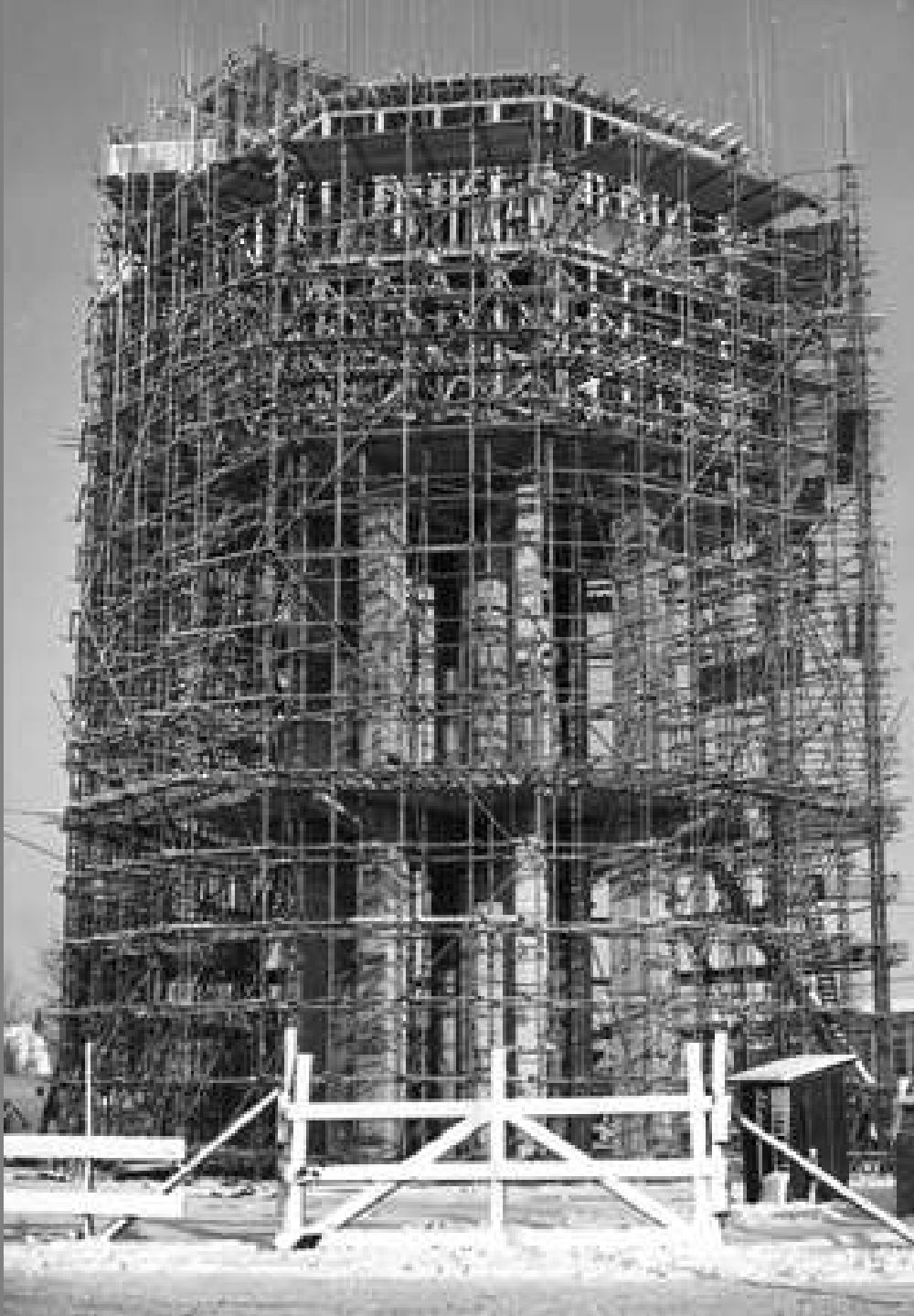

Met een hoogte van 65,30 meter is deze watertoren de hoogste van Nederland. In de lantaarn van de toren hangt het grootste klokkenspel van Nederland.

De 48 klokken zijn in de jaren 1958/1959 door klokkengieterij Eijsbouts in Asten gegoten. De namen van 11 klokken verwijzen naar Emmeloord en de 10 dorpen, die elk een grote klok schonken. De grootste klok, de Juliana Regina weegt 2383 kg en doet tevens dienst als luidklok.

In 2014 gaven de Melody Singers onder leiding van dirigent Beatrix Boersma met beiaardier Anne Kroeze op het carillon een bijzonder optreden.

Machinale bosaanplant in de omgeving van Ens in 1960. Grote bossen worden daar geplant waar de bodem niet geschikt blijkt te zijn voor landbouw: Kuinderbos, Urkerbos, Voorsterbos – inclusief het latere Waterloopbos – en het Schokkerbos. Bij elk dorp wordt een klein bos aangelegd. De aanplant gebeurt onder verantwoordelijkheid van de Directie van de Zuiderzeewerken.

Bij het landbouwwerk wordt veel gebruik gemaakt van de zgn. Caterpillar, een bekend beeld op het land.

Op de foto een nog niet gerestaureerde Caterpillar van Henk en Ad Verlouw (Creil).

Melodia treedt op in Vlaardingen: Omdat muziekvereniging Valerius uit Urk niet genoeg leden bij elkaar kon krijgen om te spelen op vlaggetjesdag, vraagt men de leden van muziekvereniging Melodia uit Luttelgeest om als Urkers verkleed samen te spelen in Vlaardingen (begin zestiger jaren). Melodia is opgericht als christelijke muziekvereniging in de verzuilde samenleving van de jaren vijftig en later overgegaan in een algemene vereniging.

In de beginjaren is Melodia een marcherende fanfare. Op den duur is er echter voor gekozen om alleen nog als concerterende fanfare op te treden. Lange tijd wordt de opleiding van nieuwe leden verzorgd door de dirigent. De opleiding is later door het Muzisch Centrum overgenomen.

(Bron: Wikipedia)

*De echte brassband
Valerius uit Urk,
in nieuwe uniformen.*

Het Openbaar Lichaam De Noordoostelijke Polder (OLDNP) is een Nederlands overheidsorgaan dat tussen 28 juni 1942 en 1 juli 1962 het bestuur vormde van de Noordoostpolder inclusief het voormalige eiland Schokland. Urk is al een gemeente en valt buiten het grondgebied van het openbaar lichaam. Het OL DNP wordt bestuurd door een landdrost.

De volksvertegenwoordiging van het OLDNP wordt 'adviesraad' genoemd en het dagelijks bestuur is in handen van de landdrost. Het OLDNP valt direct onder het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Het Openbaar Lichaam houdt op te bestaan met de oprichting van de gemeente Noordoostpolder op 1 juli 1962.

De poldercommissie (1951).

Achterste rij:

v.l.n.r. W.G. de Feyter, J.W.M. van de Noort, P.J.A. Albers, H.G. Kamp, E.J. van de Klundert, J.C. Buddingh, A.A. van der Werf en M. Dorschman.

Voorste rij:

v.l.n.r. A. Krijgsman, M. Rijken, A. Blaauboer, S. Smeding, mevrouw J. Jonker-Smid en H. Dijkstra.

Tijdens de barre winter van 1963 was het IJsselmeer bevroren. Zelfs autotochten worden georganiseerd. Hier assistentie door de ANWB Wegenwacht! Ook bij Ramspol (Ketelmeer) gaan auto's het ijs op. In 1963 lijkt er geen eind aan de winter te komen. Het begint in 1962 romantisch met een witte kerst, maar tot begin maart '63 volgen vijf koudegolven elkaar op. Het sneeuwt 37 dagen in drie maanden. Nederland ligt tien tot elf weken onder een witte deken. Rond de jaarwisseling raken tal van dorpen, maar ook honderden automobilisten, ingesneeuwd: sneeuwduinen van twee tot drie meter hoog maken elk verkeer onmogelijk. Bizarre ijsbergen drijven over de rivieren richting Noordzee en worden teruggeworpen op de kust, die in een poollandschap verandert.

WINNAAR ELFSTEDENTOCHT 18 JANUARI 1963 REINIER PAPING

Bijzondere gebeurtenis:

In ruim honderd jaar zijn er in totaal vijftien Elfstedentochten verreden. De meest tot de verbeelding sprekende tocht der tochten is de uitvoering van 18 januari 1963, die door Reinier Paping wordt gewonnen.

Vanwege de barre weersomstandigheden krijgen slechts 69 van de ruim 9000 deelnemers aan de toertocht een Elfstedenkruisje. Ook bij de wedstrijdrijders is de uitval bijzonder hoog – niet meer dan 10 procent haalt de finish.

Nadat de eerste woningen in Emmeloord in gebruik zijn genomen, vestigen huisarts Jansen en zijn vrouw zich hier op 3 januari 1944. Zij bewonen een woonark die toen in de Urkervaart heeft gelegen. Deze huisarts heeft veel gedaan voor de gemeenschap. Ook bracht hij bemanningsleden van neergestorte vliegtuigen in veiligheid. Op 7 oktober 1950 is huisarts Jansen bij een noodlottig motorongeluk om het leven gekomen (De modderige wegen in de nieuwe polder leidden toen tot veel verkeersongevallen). Als blijk van waardering is het huidige ziekenhuis aan de Urkerweg naar hem genoemd.

Het ziekenhuis is in 1964 in gebruik genomen. De architecten zijn A.H.J. Swinkels en B.H.E.L. Salemans te Maastricht. De capaciteit telt dan 150 bedden. Geneesheer-directeur is A.W. van Brakel.

Het beeld De Thuiskomst krijgt in 1964 een plaats voor de hoofdingang van het ziekenhuis. Als in 1990 het Emmeloordse ziekenhuis fuseert met het Zuiderzeeziekenhuis in Lelystad, verdwijnt het beeld naar een binnenplaats.

Op initiatief van fotograaf Hans Veenhuis is het in januari 2005 teruggeplaatst bij de hoofdingang.

<http://standbeelden.vanderkrogt.net>

Honderden oud-onderduikers zijn op bevrijdingsdag 1965 teruggekeerd naar hun onderduikadres, de Noordoostpolder. Op de Deel in Emmeloord komen zij bijeen voor een gemeenschappelijk maal.

De nieuwe, vaak moeilijk begaanbare, Noordoostpolder heeft een belangrijke rol gespeeld in de recente oorlogsgeschiedenis. Tijdens de Tweede Wereldoorlog hebben meer dan 20.000 mannen ondergedoken gezeten in de polder. De Noordoostpolder wordt daarom ook wel het Nederlands Onderduikers Paradijs genoemd. De onderduikers hebben net als de polderpioniers op de schop gestaan om sloten en greppels te graven. De meeste onderduikers kwamen na 1943 in de polder.

Polderarbeiders met elk een kruiwagen; onder hen vele onderduikers.

Het werk van deze mannen is zeer verschillend: o.a. greppels graven, sloten uitzetten, beschoeiing aanleggen langs de kanalen, ziekenbarak, kantoorwerk, aanleg beplanting, controle werkplaats.

Een oude Claeyson M103 combine uit 1966 is in 2015 door locatietheater Prins te Paard uit Nagele in een optocht van Nagele naar Emmeloord gereden. Vanaf december exposeert het daar als icoon van de landbouwmechanisatie in de polder. Dankzij de handige handen van vijf studenten van ROC Friese Poort is het 'museumstuk' rijklaar gemaakt. "We hebben 'm heelhuids over gekregen en dat is eigenlijk boven verwachting."

Deze oldtimer onder de zelfrijdende combines staat symbool voor de impact die de landbouwmechanisatie heeft gehad op het leven in de polder.

Waar eerder nog een aantal landarbeiders nodig waren om de oogst binnen te halen, zit er nu nog maar één man op de machine.

Tussen 1958 en 1967 worden maar liefst 27510 maaidorsers onder de naam Claeys en Clayson naam gebouwd in Zedelgem (België).

1966 Claesson M103 combine, landbouwmmechanisatie-icoon

Foto Reina Halman, 2015

De Prins Willem Alexander hal wordt in 1967 officieel geopend door Koningin Juliana. Daaraan voorafgaand zang- en bloemenhulde op de Deel. In 't Voorhuys wordt de lunch gebruikt. Tijdens de lunch krijgt de koningin een zakje aardappelen aangeboden. Het menukaartje is bewaard gebleven in het archief van de gemeente Noordoostpolder.

De hal voldoet niet meer aan de eisen van de tijd. Op het dan braak komende terrein zullen Stichting Philadelphia en het Groenhorst College de kavel verdelen en samen gaan bebouwen zodat beide instellingen hun plannen kunnen realiseren. Ook gaan beide organisaties samenwerken. Zo gaan leerlingen van het Groenhorst College het groen op het terrein onderhouden. In het najaar van 2018 moet alles klaar zijn.

In 2013 wordt de Prins Willem Alexander sporthal aan de Scandinaviëlaan in Emmeloord afgebroken.

In 1952 is het startsein gegeven voor de bouw van de eerste dertig winkelpanden aan de Lange Nering in Emmeloord. Middenstanders kunnen tot maximaal 50 procent van de bouwkosten een beroep doen op de rijksoverheid. Van vrije vestiging is geen sprake. De Directie van de Wieringermeer (Noordoostpolderwerken) die verantwoordelijk is voor de sociaaleconomische opbouw van de polder, bepaalt wie wel en wie niet tot de Lange Nering wordt toegelaten. In 1960 laat de Directie ook het restrictieve vestigingsbeleid varen en kunnen vanaf nu middenstanders zich vrij in de Noordoostpolder vestigen.

Door nieuwe vestigingen wordt de Lange Nering steeds langer. Lange tijd kunnen de polderinwoners hun auto in de Lange Nering parkeren.

In 1973, is de Lange Nering een promenade geworden, een winkelstraat dus die slechts toegankelijk voor voetgangers.

De Arc de Triomphe aan het begin van de Lange Nering. De Parijse Week in 1969 van 25 juni – 5 juli is een eenmalige gebeurtenis geweest maar staat nog in het geheugen gegrift van menig oudere polderbewoner. De Lange Nering wordt een week als klein Parijs ingericht.

Bij het begin van de Lange Nering staat de Arc de Triomphe en aan het eind is de Eiffeltoren geplaatst. In de hele Lange Nering staan kermisattracties. De Moulin Rouge (een Frans café) is de plek waar de jongeren op af komen. Op de Deel is in een grote feesttent 'Casino de Paris' van alles te doen voor iedereen. De bekende tv-presentator Willem Duys heeft vanuit de feesttent zijn 'Voor de vuist weg' uitgezonden.

“Gebruikmakend van moderne communicatiemiddelen als pers, radio en televisie is men er in geslaagd de schijnwerpers van de publiciteit dagenlang op het nieuwe land gericht te krijgen.

Een manifestatie die tot stand kwam als antwoord op de vraag: wat staat lijnrecht tegenover het rechtlijnige beeld van het agrarische gebied”.

(tekst uit Het meest getapt, 1 juli 1969)

De opening op 15 juli 1970 van de nieuwe Ketelbrug over het Ketelmeer tussen Oostelijk Flevoland en de Noordoostpolder, trekt veel aandacht. Toenmalig minister J.A. Bakker van Economische Zaken laat de brug neer, waarna de eerste auto's er overheen rijden.

De meer dan veertig jaar oude Ketelbrug is regelmatig in het nieuws door een haperende klep. In 2012 heeft een grote renovatie plaats gevonden, zodat de brug weer jaren dienst kan doen. De Ketelbrug is een 800 meter lange Nederlandse basculebrug die een verbinding vormt tussen de Noordoost-polder (Zwolsehoek) en Oostelijk Flevoland (Kamperhoek) over het Ketelmeer. Over deze brug lopen twee wegen, de autosnelweg A6 en een secundaire weg.

Foto links:

Op de Deel in Emmeloord worden 7000 gratis porties kip uitgedeeld aan de langskomende automobilisten.

Foto rechts:

De Ketelbrug behoort tot de grootste bruggen van Nederland. In totaal heeft de brug ongeveer 30 miljoen gulden gekost. De hoofddoorvaarthoogte is 12,70 meter boven NAP. De hoofddoorvaartbreedte is 18 meter

KETELBRUG
1970

Het verzorgingshuis 'De Golfslag' (Smedingplein 2), gebouwd in de jaren 1966-1970 (in 1971 volledig in gebruik genomen) naar ontwerp van Abe Bonnema, is een op betonnen pijlers geplaatst markant gebouw met zes woonlagen en een opbouw. In 1970 zijn de eerste bewoners er komen wonen. Het heeft 76 appartementen. Tussen de pijlers bevinden zich de gezamenlijke ruimten. In 2016 is de Golfslag verkocht. Het gebouw voldoet dan niet meer aan de eisen van deze tijd voor het verzorgen van mensen op leeftijd.

De bewoners van de Golfslag krijgen te horen dat ze moeten verhuizen naar een andere locatie. Het betekent het einde van deze zorglocatie. Dat is in 2013. In 2015 vertrekken inderdaad de laatste bewoners.

In 1972 wordt de Lange Nering afgesloten voor autoverkeer dankzij de inzet van Bernard Geurtzen. Hij is ondernemer in de Lange Nering en ook voorzitter van de ondernemersvereniging, waar hij zich onder andere inzet om van de Lange Nering een wandelgebied te maken. Geurtzen heeft laten zien dat behalve op agrarische gebied de Noordoostpolder nog meer te bieden heeft. Een feestweek in de stijl van de Parijse week is daar een voorbeeld van. Hij heeft zich voor deze activiteit als voorzitter van de Stichting Parijse week enorm ingezet.

In de Beursstraat bevindt zich een wandrelief ter nagedachtenis aan de in 1972 overleden Geurtzen, gemaakt door kunstenaar Joop Puntman in 1973.

In het pand op de hoek van de Lange Nering en de Beursstraat is van 1953 tot 1973 Modehuis Geurtzen gevestigd (nu o.a. Le Mirage).

Emmeloord, Lange Nering

In 1973 bundelen groepen aardappeltelers hun krachten tot één nieuwe coöperatie. Zo ontstaat Agrico. Voor het hoofdkantoor in Emmeloord staat sinds 1996 het kunstwerk 'De aardappelteler en zijn vrouw' van Jan van Velzen (1931).

Agrico is ontstaan door samengaan van Groninger Pootaardappel- en Zaaizaad-verkoopbureau, Coöperatieve Drentse Telersvereniging en Coöperatieve Producenten- en Handelsvereniging voor Akkerbouwgewassen 'Zuiderzeepolders'.

*Oprichtingsvergadering Agrico 2 april 1973 in 't Voorhuys.
V.l.n.r. Schwegman, Commies, Huizinga en Van de Noort.*

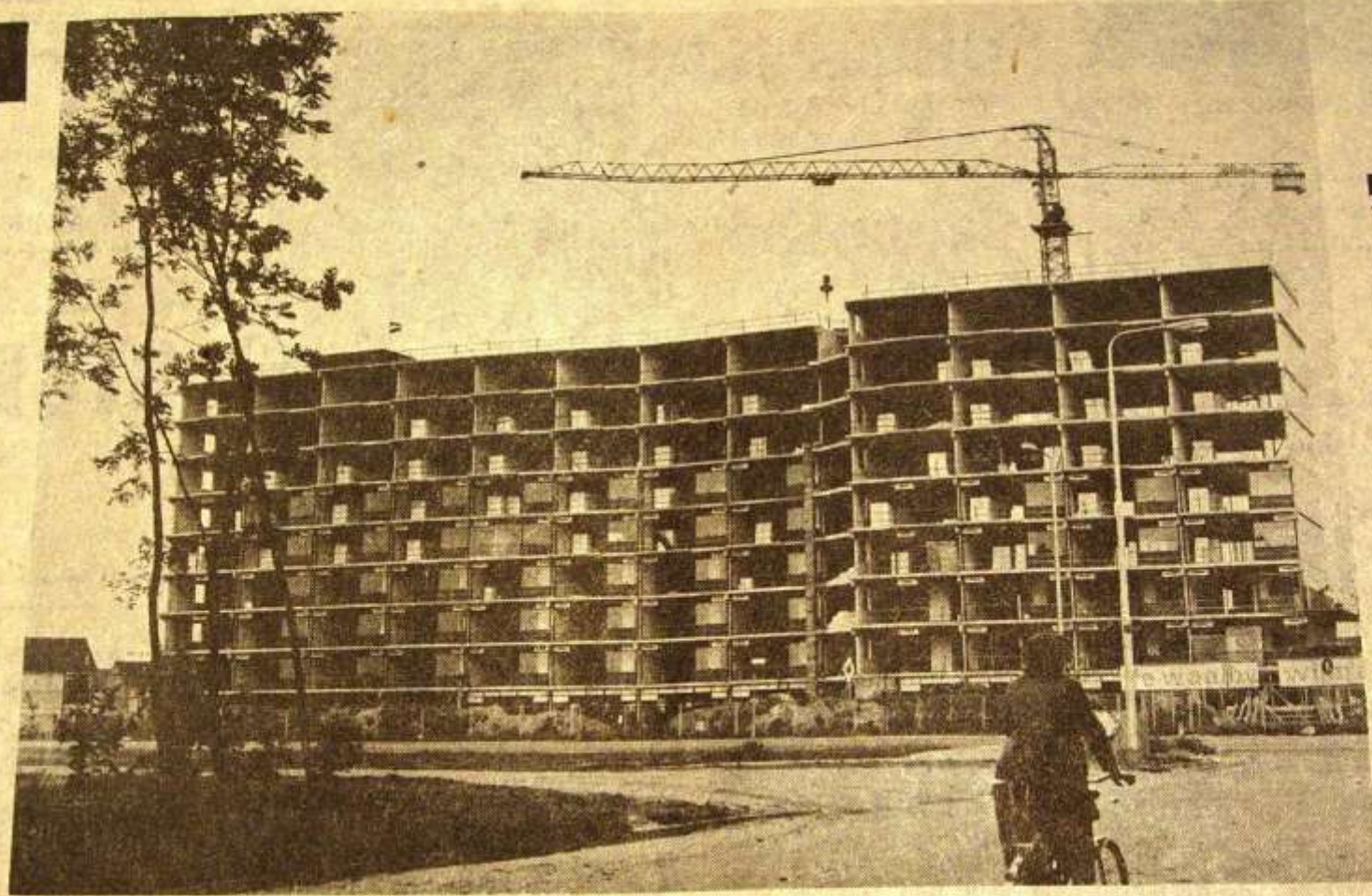

Emmeloord - Bewoners van appartementencomplex Toutenburgh in Emmeloord zijn heel enthousiast over nieuwe recreatieruimte. Dat is een gezellige ontmoetingsplek op de begane grond geworden. Via de openslaande deuren kunnen de senioren zo de tuin in. 'Echt grandioos', reageerde een van de bewoners opgetogen. De donkere tafels en comfortabele stoelen in rustige kleuren als crème en beige staan speels opgesteld, met achterin een lange tafel voor een grotere groep. De vloerbedekking is rood, net als de muur. Voor de grote ramen hangt vitrage. Het geheel oogt fris en modern, maar ook knus en gezellig. Vanuit de recreatieruimte is er uitzicht op de tuin.

In 2013 wordt er in Toutenburgh een nieuwe recreatieruimte in gebruik genomen. Behalve biljarten, kan er worden gedart en er wordt een bibliotheek ingericht.

ld
id
et het Land-
de uitkering
uw en over
uderij met
t gekomen
id tot over-
s de maan-
dsman op
gmaals de
bij even-
gevangen
ls, name-
aan de

Hoogste punt bouw Serviceflat

Woensdag j.l.werd het hoogste punt bereikt

bij de bouw van de serviceflat aan de Urkerweg. Boven op de achtste verdieping verscheen uiteraard de driekleur om dit heugelijke feit te accentueren. De bouwvakkers werden op het traditionele flesje bier getraceerd.

J. F. Heem

,Gemo gebre

De 38-jarige fysiku
kerk woont sinds l
en is werkzaam b
Ruimtevaartlabora
weg ging, kwam h
de plaatselijke gro

„Program '70' is
pische groeperin
in de eerste jaren
Emmeloord tuss
welijks. De h
Emmeloordse b
nieuwe bewone
der.
Nieuwe politiek
Leden van D'6
menlijk deel
verkiezingen v
duidelijk bedo
ook voor her
Heemskerk to

Open dag van de Luchtvaartclub Emmeloord op het toenmalige veldje aan de Nagelerweg. Deze club van enthousiaste modelvliegers uit de Noordoostpolder en omstreken bestaat al sinds 1975 en heeft zo'n 45 leden. Er wordt gevlogen met op afstand radio- bestuurbare modellen. Het huidige clubveld is aan de verlengde Revisieweg (bij de kassen van het Concern voor Werk).

Bij goed weer wordt hier bijna altijd gevlogen op de zaterdag- en zondagmiddag en woensdagavond. Binnen de vereniging zijn een aantal instructeurs actief die de nieuwe leden begeleiden bij het halen van hun brevet. Bij het vliegen worden de modellen bestuurd door een 'afstandsbediening' die de 'zender' wordt genoemd. De afmetingen van een gemiddeld model liggen tussen 80 en 250 cm.

Deze caravan is het eerste club onderkomen. De oprichters van toen hebben samen een bedrag bij elkaar gesprokkeld om deze caravan te kunnen kopen.

'Hunebed' in Nagele is ontworpen door medewerkers van Publieke Werken van de gemeente Noordoostpolder, in opdracht van het A.D. Van Eckfonds, naar voorontwerpen van beeldhouwer Cornelius Rogge. Met zijn zwerfkeien verwijst het naar het verleden van het gebied. Mevrouw A. van der Zwaard-Pilat (bestuurslid van het A.D. van Eckfonds) onthult dit bijzondere kunstwerk op 28 augustus 1976. Dit hunebed heeft niets te maken met de prehistorische grafkamers uit 2500 v.Chr. Toen Nagele van het A.D. van Eckfonds een kunstwerk mocht kiezen, koos het voor dit ontwerp. Het is de verbinding tussen oud en nieuw. Een moderne tafel van beton met daarop en omheen zwerfkeien.

De overvloed aan groen in het beplantingsplan van Mien Ruys (zie foto) en Wim Boer vormt een wezenlijk onderdeel van het totale ontwerp van Nagele. Nagele is daarmee één van de eerste projecten in Nederland waarbij de landschappelijke ontwerpers op gelijkwaardig niveau met stedenbouwers en architecten hebben gewerkt.

In 2010 is het ontbrekende deel in het ontwerp van de begraafplaats, de 'Berceau van Mien Ruys', meer dan 50 jaar na dato alsnog gerealiseerd.

Bezoek van Johan Ferrier, president van Suriname, vergezeld door koningin Juliana. Hier rondgang door het Waterloopkundig Laboratorium. Rechts ir. Jo Vinjé, hoofd van de WL-vestiging Noordoostpolder.

President dr. J. H. E. Ferrier en premier Arron brengen van 14 tot 17 september een officieel staatsbezoek aan Nederland. Het bezoek komt drie en een halve maand later dan is voorzien. Eind mei zou hij voor een officieel bezoek komen, maar dat is toen afgelast i.v.m. de gijzeling en de kaping van een school en een trein door Zuid-Molukkers in de provincie Drenthe.

Voorbeeld van sedimentatie-onderzoek door het WL t.b.v. havenuitbreiding Licata, Sicilië (1978). Doel van het onderzoek is om een optimale havenuitbreiding vast te stellen, waarbij met name de sedimentatie, de golfbinnendringing en de slingering moet worden bestudeerd.

Fier Volo (R. Pools) zegeviert in de Cebeco-prijs voor Lido Buitenzorg en Lely Rodney (rechts) op de renbaan in Emmeloord op 1 juli 1978. In 1959 wordt in Emmeloord de 1000 meter lange grasbaan geopend. De baan ligt tussen de Sportlaan en de Lemstervaart in een fraaie entourage van bos. De openingsmeeting omvat een draf- en renprogramma en een concours hippique.

Aan de westkant van de baan wordt in 1962 een talud met 100 onoverdekte zeszitsbanken aangelegd, vanwaar het publiek de koersen uitstekend kan volgen. In 1972 wordt achter de tribunebanken een overdekte toto-accommodatie gebouwd. In de tachtiger jaren krijgt Emmeloord het als recreatieve baan steeds moeilijker. Na 1987 vinden er voorlopig geen meetings meer plaats. In 1993 heeft Emmeloord haar koersen hervat, nu met twee of drie meetings per jaar.

Bron: Nationaal Draf- en Rensport Museum/Archief

De Amboss Polka klinkt voor de start van elke koers, de broodjes hamburgers vliegen weg en het publiek gaat staan als de paarden de laatste bocht uit komen. Het drafseizoen in Emmeloord is weer geopend.

De Orchideeën Hoeve is in 1979 gestart als orchideeënkwekerij. Er zijn 30000 soorten orchideeën, 30000 varianten op hetzelfde thema. Allemaal dezelfde vorm, maar toch weer anders: groot of juist heel klein, gestipt, gevlekt of effen. Orchideeën hebben de naam lastige en dure bloemen te zijn, maar de van oorsprong Aalsmeerse tuindersfamilie Maarssen heeft in Luttelgeest het tegendeel bewezen. En met succes, veel mensen waren nieuwsgierig naar de bloemenpracht in de kassen.

Thomas Maarssen (zie foto, tachtiger jaren) gaf ze voor een cake of een appeltaart allemaal een rondleiding. Tegenwoordig is de Orchideeën Hoeve niet alleen een kwekerij, maar echt een toeristische attractie. Naast alle bloemenpracht is er een speeltuin, diverse tropische tuinen, een mangrovebos en je kunt er schildpadden, vissen en lori's voeren.

De actiegroep 'Zuinig op Noordoostpolder' heeft rond 1980 de Poldertoren in Emmeloord (toen nog vol waterbassins) bezet, heeft een grote demonstratie op de draf- en renbaan gehouden en het elektriciteitsstation aan de Ramsweg bij Ens bezet en nepvaatjes kernafval van de Ketelbrug in het water geworpen. Deze acties leveren veel sympathie bij de inwoners op en hebben de politie erg nerveus gemaakt. Een stuk of tien actievoerders bezetten de poldertoren als protest tegen de plannen om twee kerncentrales te bouwen in de Noordoostpolder. De actievoerders hebben in drie dagen veel publiciteit gekregen en hebben na drie dagen de poldertoren weer verlaten.

Nadat er een aantal jaren geen grote manifestaties van de antikernenergie beweging zijn geweest, is die van 1984 in Emmeloord weer de eerste. Het Landelijk Platform tegen Kernenergie organiseert deze manifestatie, in samenwerking met de plaatselijke groepen, want Emmeloord is één van de mogelijke vestigingsplaatsen voor kerncentrales. Op de manifestatie, met een nogal reünie-achtige sfeer, komen ruim 7000 mensen. Veel minder dan verwacht, zodat er een flinke schuld overblijft.

<http://www.laka.org/protest/jaar/1984.html>

In opdracht van de Rijksdienst voor de IJsselmeerpolders krijgt het voormalige eiland Schokland een nieuwe zeewering. De oude zeewering blijkt dermate verrot dat vernieuwing onvermijdelijk is. Tevens wordt hiermee het startsein gegeven voor de officiële ingebruikneming van de eerste nieuwbouwfase van het Museum Schokland. Na de ontruiming in 1859 bewonen slechts de vuurtorenwachter en enkele ambtenaren van Rijkswaterstaat - met hun gezinnen - het eiland.

De overwegend houten woningen zijn vrijwel allemaal gesloopt. Alleen het Hervormde kerkje op Ens (1834) met de aangebouwde pastorie zijn gespaard gebleven. Het intact gehouden haventje van Emmeloord is nog vele jaren benut als marktplaats voor vissers en vishandelaren en vooral als vluchthaven voor schippers in nood.

*Kerk en pastorie op Schokland, 1940.
Het is de grote verdienste van G.D. van der Heide dat hij oog heeft gehad voor de betekenis van de oudheidkundige bodemvondsten in de Noordoostpolder.*

Mede dankzij zijn inspanningen wordt het kerkje, dat in de begintijd dienst doet als paardenstal, het eerste museum in de in 1985 ingestelde provincie Flevoland.

Revue tijdens dorpsfeest 40 jaar Marknesse. Er is veel belangstelling van de kant van de dorpsbewoners voor de revue "Spot op Marknesse" in de Weevershal. De revue blijkt een geweldig succes te zijn en de trend is gezet. Vele inwoners van Marknesse zetten zich hiervoor in om er telkens weer een succes van te maken. Het verhoogt de saamhorigheid. Ieder jaar is de revue een hoogtepunt van het dorpsgevoel.

In 1978 bouwt Weevers een nieuwe hal (1000 m²) voor o.a. een permanente opstelling van nieuwe en gebruikte werktuigen en tractoren.

De Weevershal krijgt al snel grote bekendheid. Dit heeft vooral te maken met het feit dat de hal direct gebruikt wordt voor allerlei andere activiteiten, zoals dorpsfeesten, sportactiviteiten en popconcerten.

(Bron: uit Weevers Marknesse 60 jaar)

De eerste paal van De Triangel wordt geslagen door mevr. A. Nijdam- Burger; zij zit in de bouwcommissie namens de Dorpsvereniging. Het is een bijzonder moment, zonder dat zij het zelf beseft. 'Vrouw slaat eerste paal', luidt de kop in de Leeuwarder Courant. Het bijzondere is dat niet eerder een vrouw in de Noordoostpolder een officiële eerste paal heeft geslagen.

Sinds 1983 heeft Marknesse ook een eigen dorpsvlag, gehesen door burgemeester Roelf S. Hofstee Holtrop bij de opening van De Triangel

Vakantieplezier met apekooi in sporthal de Triangel.

In 1984 zag een wel heel bijzondere bodemvondst het daglicht. Er worden menselijke voetafdrukken gevonden van ruim vierduizend jaar oud. Deze enigszins mysterieuze overblijfselen van de prehistorische mens spreken zeer tot de verbeelding en trekken veel aandacht. Enkele voetafdrukken worden geborgen en enige tijd tentoongesteld. Vervolgens komen deze objecten in privébezit.

Na een jarenlange afwezigheid is deze topvondst onlangs geschonken aan museum Schokland. Na een grondige conservering zijn ze nu weer gereed om tentoongesteld te worden (bron: Flevopost, 2012).

*Foto links:
Prehistorische
voetafdrukken,
gevonden op
Schokland.*

*Foto rechts:
Directeur van
Museum Schokland,
de heer W. Oosterhof
tijdens de opgraving.*

WET INSTELLING PROVINCIE FLEVOLAND

KONINKLIJKE BOODSCHAP

Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal. Wij bieden U hiernevens ter overweging aan een voorstel van Wet houdende instelling van een provincie Flevoland, indeling bij die provincie van de gemeenten Almere, Dronten, Lelystad en Zeewolde en overgang naar die provincie van de gemeenten Noordoostpolder en Urk; tevens houdende wijziging van de Provinciewet en enkele andere wetten (Wet instelling provincie Flevoland).

De toelichtende memorie (en bijlagen), die het Wetsvoorstel vergezelt, bevat de gronden waarop het rust. En hiermede bevelen Wij U in Godes heilige bescherming. 's-Gravenhage, 13 november 1984. || Beatrix

*Foto rechts:
Op 15 februari 1985 houdt de Tweede
Kamer een hoorzitting over de
instelling van de provincie Flevoland.
De hoorzitting wordt gehouden in 't
Voorhuys in Emmeloord.
Burgemeester van Lelystad J.P.A.
(Hans) Gruijters spreekt namens de
zes gemeenten.*

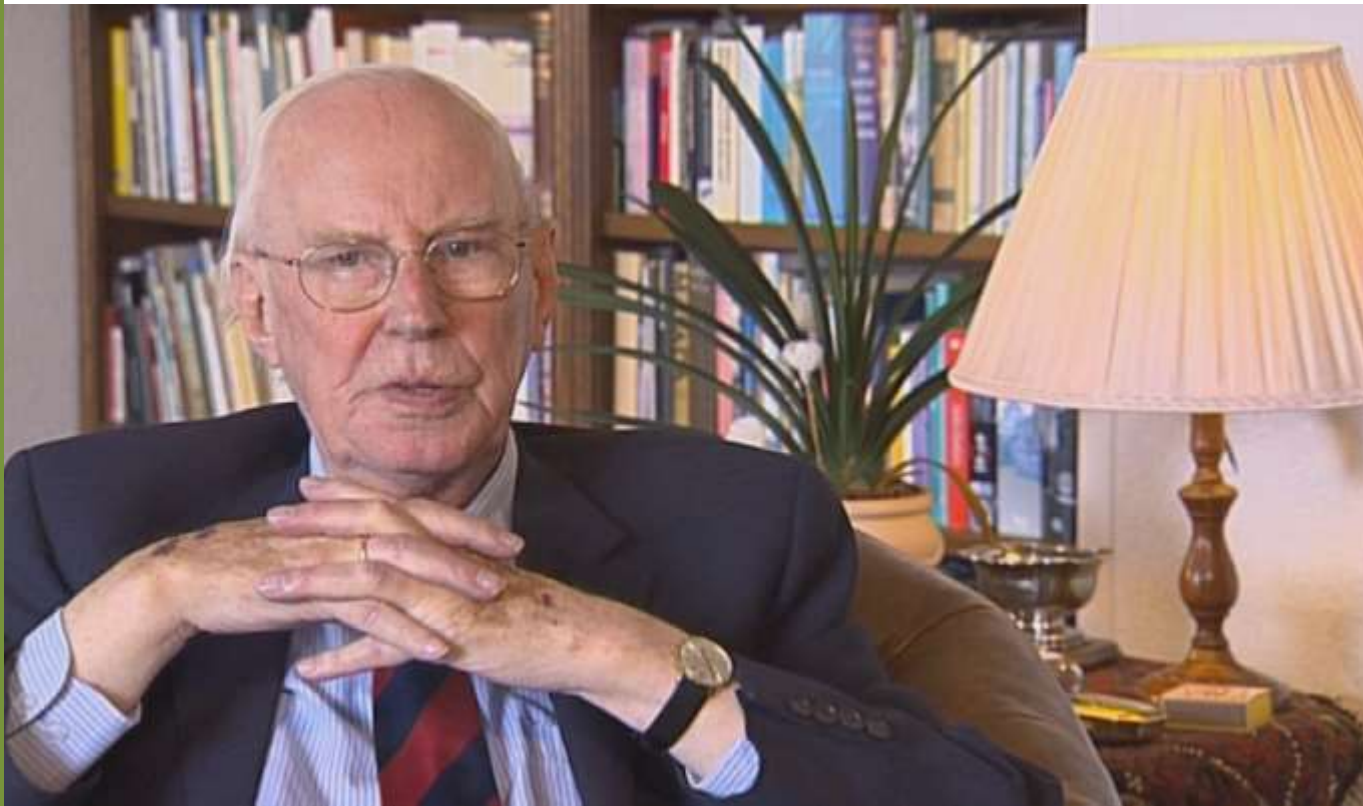

Flevoland is de jongste provincie van Nederland en in 1986 ingesteld. Het grondgebied bestaat vrijwel geheel uit de voormalige bodem van de Zuiderzee, die in de 20e eeuw deels is drooggelegd. Op 9 januari 1986 laat Han Lammers de officiële handeling over aan koningin Beatrix.

Roelf Hofstee Holtrop, de toenmalige burgemeester van Noordoostpolder, is enthousiast over een provincie Flevoland. Hij slaagt erin de gemeenteraad achter zich te krijgen. In 1986 worden de Noordoostpolder en Urk bij de twaalfde provincie ingedeeld.

Enkele regels uit het Flevolandse volkslied

*“Waar wij steden
doen verrijzen
op de bodem van de zee,
onder Hollands wolkenhemel
tellen wij als twaalfde mee”*

In 1961 begint Roelf Hofstee Holtrop (Marum, 3 januari 1926 – Heerenveen 23 april 2014) zijn burgemeestersloopbaan. Hij is burgemeester van de Noordoostpolder van 1981-1988 en maakt uit dien hoofde dus de instelling van de provincie Flevoland volledig mee.

Asielzoekers wachten op een maaltijd in het Asielzoekerscentrum locatie Luttelgeest. In het dorp Luttelgeest wordt in 1987 een bungalowpark omgebouwd tot een van de eerste asielzoekerscentra van Nederland. In eerste instantie komen er 275 mensen wonen.

Twee jaar later vindt er een uitbreiding van het opvang- en onderzoekscentrum Luttelgeest plaats tot 1000 mensen. In 2014 vindt er weer een uitbreiding van het aantal opvangplaatsen plaats door de sterke toename van asielzoekers tot 1400 opvangplaatsen.

*Minister Brinkman
bezoekt opvangcentrum
asielzoekers in
Luttelgeest. De minister
opent er het nieuwe
restaurant.*

Hannes van Veen, de orgelman ontmoet in 1988 koningin Beatrix. Zij is daar op bezoek bij de Nederlandse Algemene Keuringsdienst (NAK). De hand die hij haar geeft, is door fotograaf Hans Veenhuis vereeuwigd. Van Veen is er ook bij als koningin Beatrix in 1994 haar verjaardag in Emmeloord viert. Op 25 januari 2017 overlijdt de markante polderbewoner op 80-jarige leeftijd.

De oud ijzerboer en orgelman uit Bant, altijd op klompen, altijd met een shaggie in de mond en altijd met twee truien aan, 's zomers en 's winters. Er is geen feestje in de polder zonder de vrolijke noten uit Winnetou. Wekelijks klinken de klassiekers uit het instrument op de markt over de Lange Nering. In de Parijs Week in de jaren zestig is het allemaal begonnen. Hannes reist verder met Winnetou naar alle uithoeken van de polder, waar maar iets te vieren is.

Hannes van Veen en zijn orgel Winnetou. Het mooie draaiorgel "Winnetou" wordt gebouwd rond 1910 in Geraardsbergen (België) door de gerenommeerde orgelbouwer Remond Duwijn.

Vanaf 1989 kent Tollebeek de traditie van het zgn. lepeltjeskind. Het laatst geboren kind in een kalenderjaar, waarvan zijn of haar ouders deel uit maken van de leefgemeenschap van Tollebeek, is een lepeltjeskind. De traditie is ontstaan op de nieuwjaarsreceptie die jaarlijks in Tollebeek gehouden wordt. Hier wordt aan alle inwoners van Tollebeek bekend gemaakt wie in het voorafgaande jaar de oudste en de jongste inwoner/inwonerster van Tollebeek is. De oudste inwoner ontvangt een bos bloemen en het jongste kind ontvangt een oorkonde en een lepeltje met inscriptie. Op de foto uit 2007 lepeltjeskind Lea Bos en de heer Lambert Wubs (1912-2013) als oudste.

Marjolein Top als stralende Tollebeker van het jaar op 'De Stoel'. Vanaf 2006 eert Tollebeek ook Tollebekers die zich verdienstelijk hebben gemaakt voor het dorp. In 2013 wordt de 17-jarige Marjolein met afstand de jongste 'Tollebeker van het jaar' aller tijden. Ze is de grote 'kartrekker' van de stepploeg, de Kennedymars en de kinderactiviteiten van de PKN kerk. Marjolein is een prachtig voorbeeld voor de jeugd in ons dorp. Met zulke actieve jeugdigen komt de leefbaarheid van ons dorp ook in de toekomst niet in gevaar."

Onthulling maquette van de Noordoostpolder op de dijk bij Nagele tegenover Havenweg/Sluitgatweg, ten westen van Schokkerhaven, ter herinnering aan het feit dat vijftig jaar geleden het laatste dijkvak om de Noordoostpolder wordt gesloten.

Op de maquette is goed te zien dat de hoogteligging varieert van een halve meter beneden NAP (nieuw Amsterdams peil) tot meer dan 4 meter beneden NAP in het westen bij Urk.

*Foto rechts:
Links: Berend-Jan Blikman
(gedeputeerde provincie Flevoland),
rechts: C.D. van der Wildt
(hoofdingenieur-directeur van de
directie Flevoland van
Rijkswaterstaat).*

*Foto links:
Het Sluitgatmonument is op 13
december 1990 onthuld. Precies 50
jaar eerder (13 december 1940,
13.30uur) is de Zuidermeerdijk
gedicht. De grote ijzeren grondgrijper
van een drijvende kraan die gebruikt is
voor de aanleg van de dijk, herinnert
aan die werkzaamheden.*

Opening Aardappelseizoen 1991. Aardappelboeren testen nauwkeurig tien verschillende soorten aardappelen w.o. Bintjes, Berbers, Priors, Bildtstars e.d. De aanwezigen mogen de beste aardappel aanwijzen na een blinde smaaktest. Alle soorten zijn zo milieuvriendelijk mogelijk geteeld. Ca. honderd proevers hebben aan het evenement deel genomen.

Een groep van plattelandsvrouwen kookt hier de bintjes, berbers, bildtstars, priors en sante's, w.o. natuurlijk ook EKO (Europees keurmerk voor biologische landbouw)- en Biologisch-dynamische teelt, voor de smaaktest met in totaal 109 keuzemogelijkheden voor teams van boeren, handelaren, vakbondsliden, padvindsters etc.

De expositie van Siberische mammoeten in de Beurszaal van theater 't Voorhuys wordt geopend door prins Bernhard. Naast hem directeur Wim Oosterhof en burgemeester Menno Knip. De opgezette mammoeten krijgen landelijke aandacht, maar het aantal bezoekers valt tegen. Twee jaar later haalt Oosterhof opnieuw een mammoeten-expositie naar de polder, nu in een tent op Schokland.

Meer dan 70.000 jaar geleden, in de beginperiode van de laatste ijstijd, jagen op de toendravlakte Neanderthalers op rendieren, muskusossen en zelfs op mammoeten. De koudste periode lag tussen 21.000 en 18.000 jaar geleden. Ons gebied is dan permanent bevroren (permafrost). Waar wij nu leven is dan een poolwoestijn: massa's zand verplaatsen zich door de wind en bedekken het hele gebied. Op sommige plaatsen wordt dit zogenaamde dekzand meters dik afgezet. Door het koude klimaat is de hele zuidelijke Noordzee drooggevallen.

In ons gebied leven diersoorten die nu uitgestorven zijn, zoals de wolharige neushoorn (zie foto met realistische reconstructie door kunstenaar Remie Bakker), de wolharige mammoet, steppenleeuw en hollenleeuw.

Boven: Zilveren sterling van Henric III van Kuinre, circa 1300. (Bron: Collectie Geldmuseum, Utrecht). Onder: Koggeschepen, ingezet voor de laatmiddeleeuwse handelsvaart, zoals voorgesteld in het 15e eeuws stadsregister van de stad Kampen, 1448-1478. (Bron: Gemeentearchief Kampen)

De Heren van Kuinre waren ridders, maar anderen vinden hen rovers. Zij leven in de tweede helft van de Middeleeuwen, in een tijd dat er veel gehandeld wordt tussen de Hanzesteden. In de Noordoostpolder zijn resten gevonden van twee burchten. Deze kastelen stonden aan beide kanten van de oude rivier de Kuinder of de Tjonger. De oudste burcht wordt gebouwd rond 1200.

De eerste burcht van Kuinre is opnieuw vormgegeven, in opdracht van Staatsbosbeheer (de beheerder van het Kuinderbos). Het terrein is opnieuw opgehoogd, de bomen zijn vervangen door reconstructies van de oorspronkelijke paalfunderingen en men metselde een spaarboog, een deel van de ringmuur en een waterput op. Deze visualisatie van de burcht is nu nog steeds te bezoeken in het Kuinderbos.

Op de foto akkerbouwer en historicus Evert de Boer op een stiep op de nagemaakte burcht. Hij heeft veel geschreven over de burcht van Kuinre.

In 1994 viert koningin Beatrix met haar familie Koninginnedag op Urk en Emmeloord.

Kroonprins Willem-Alexander maakt met zijn broer Constantijn te midden van inwoners van Emmeloord een dansje. In het centrum van Emmeloord hebben de tien 'groendorpen' zich gepresenteerd. Ook de Schokkervereniging is aanwezig en de voorzitter heeft geprobeerd de kroonprins lid te maken van deze vereniging.

Koningin Beatrix is als hoofdpersoon van het feest onvermoeibaar. Met fikse pas loopt zij als het boegbeeld van Oranje door de afgezette straten waar haar van alle kanten bloemen worden aangeboden. Ze maakt met tientallen mensen een praatje, stapt regelmatig op personen af die zich ietwat bescheiden op de achtergrond houden, proeft van home-made gerechten en schaterlacht als er dingen uit de hand lopen. Zij heeft zich duidelijk voorgenomen om er voor voor haarzelf een feestelijk dagje van te maken.

Koningin Beatrix maakt een rondgang over De Deel. In beeld een programmeerbare robot van het NLR die op een landkaart dorpen in de Noordoostpolder kan aanwijzen.

'Cirkels in het groen' door Hero Bloem. Het monument is een cirkel, met in het midden een ronde verhoging. Het is gemaakt van roestvrij staal. Op het monument staat een tekstfragment uit *Vrede* van Leo Vroman:

'KOM VANAVOND MET VERHALEN, HOE DE OORLOG IS VERDWENEN, HERHAAL ZE HONDERDMALEN,
ALLE KEREN ZAL IK WENEN'.

In 2009 is het monument verplaatst naar het park bij de Golfslag.

Marknesse

Guido van Diermen, die veel informatie heeft gezocht over gecrashte vliegtuigen en hun bemanning, legt een witte roos bij het in 2007 onthulde monument voor de (omgekomen) vliegeniers tijdens WOII.

In 1996 neemt de directie van het Waterloopkundig Laboratorium het besluit om de vestiging in Marknesse over te brengen naar de vestiging in Delft. Het overbodig geworden terrein wordt verkocht aan een projectontwikkelaar. Deze wil in het Waterloopbos en omgeving duizend vakantiewoningen plaatsen. Omwonenden en diverse natuurorganisaties komen in opstand en weten in een jarenlange procedure te voorkomen dat de projectontwikkelaar een groot deel van het Waterloopbos kapt en er 1000 woningen neerzet.

Het Waterloopbos wordt eind 2002 gekocht door Natuurmonumenten die er door een gift van de Nationale Postcodeloterij een prachtig toegankelijk bos van maakt.

*Het voormalige
hoofdgebouw van het
Waterloopkundig
Laboratorium aan de
Voorsterweg. In dit
gebouw wordt daarna
het Geomatica
Business Park
gevestigd, inmiddels
opgevolgd door
Dyntes Tech Park.*

De Sporters van het Jaar 1997: staand de voetballers van SC Creil, gehurkt Jan Bockweg, Marieke Stuiver, Michaëla van Leeuwen en Johan Hansma. De Sportverkiezingen Noordoostpolder worden georganiseerd sinds 1988. Maarten Heijenk en Hans Veenhuis waren destijds de initiatiefnemers. In 2007 is Ronald Lamsma aangehaakt als organisator. Het bestuur bestaat uit vrijwilligers uit het bedrijfsleven, de media en de overheid.

De Bosbaan in Emmeloord verwerft landelijke bekendheid omdat daar in 1997 de Nederlandse Kampioenschappen Baanatletiek worden gehouden. Ten behoeve van de organisatie wordt een extra polsstokhoogaccommodatie aangelegd. In juni 2009 wordt dat gevolgd door het NK atletiek voor junioren. Nog geen twee jaar later, in 2011, weet de organisatie de NK-Meerkamp naar de Noordoostpolder te halen.

Jaap Naaktgeboren, in de laatste week van oktober 1998 nog maar net dorpsvoorzitter van Tollebeek, heeft niet het gevoel gehad 'in het diepe gegooid' te zijn door de wateroverlast in zijn dorp. "Nee, zo voelde dat niet." De situatie in de Noordoostpolder is ernstig. De gemalen van de polder kunnen de enorme hoeveelheid water niet meer wegpompen.

Vooraf rond Tollebeek, het laagste punt van de Noordoostpolder, is de situatie kritiek. De Urkervaart treedt volledig buiten zijn oevers en het water bedreigt de huizen van het dorp. Een deel van de polder staat blank, de oogst is grotendeels verloren. Schokland is voor even opnieuw een eiland. Het getroffen Tollebeek wordt bezocht door koningin Beatrix. De nasleep van de ramp duurt jaren. Vooral over de schadevergoedingen worden diverse rechtszaken gevoerd (ref. Wikipedia).

Brug over de Urkervaart bij Tollebeek

De polder telt in 1999 zo'n 1290 agrarische ondernemingen. Daarmee is de Noordoostpolder de gemeente met de meeste agrarische bedrijven van Nederland. In deze gemeente is namelijk sinds 1989 het aantal agrarische bedrijven met slechts 11% teruggelopen.

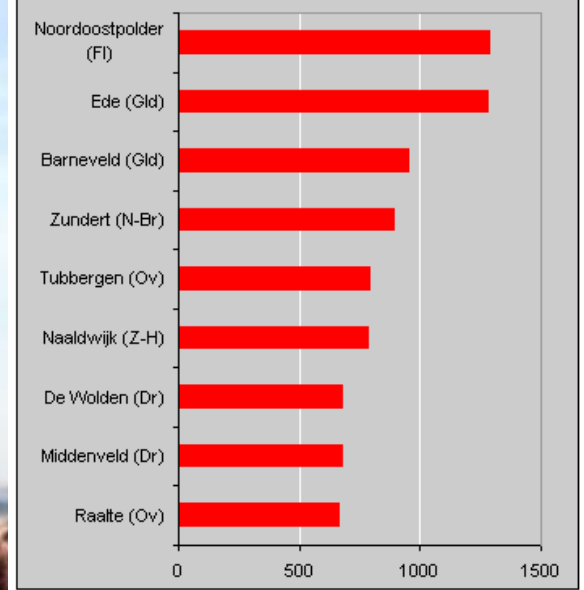
Over heel Nederland nam in die tien jaar het aantal boeren met 20% af. Zowel voor winterpeen, zaai-uien als suikerbieten heeft Noordoostpolder het grootste teeltgebied van Nederland (ref.: CBS 2000).

Opening van de eerste beurs in Emmeloord. De beurs is dan breder dan alleen aardappelen. Allerlei handelaren van landbouwproducten treffen elkaar daar in de Beurszaal van het Voorhuys.

Op de foto o.a. de heren I. Landman, v.d. Oord, Doornbos, F.J. Bruinsma, Freije, Zwijs, C. Oomen, Benthem, Groot. Rechtsboven de heer ter Borg. Links de heren T. v.d. Steen en G. Colenbrander. Op de rug Ir. G. Salentijn, de eerste directeur van de NAK.

Ongeveer één procent van de oppervlakte van de Noordoostpolder is gereserveerd voor water. Dat is een relatief kleine waterberging. In de afgelopen decennia heeft de Noordoostpolder mede daardoor verschillende keren te kampen gehad met ernstige wateroverlast. Het Waterschap heeft dan ook tot taak de vooraf vastgestelde oppervlaktewaterpeilen in haar beheersgebied zo goed mogelijk te handhaven.

Het waterpeil is tevens van invloed op de waterkwaliteit, het draagvermogen van wegen, de stabiliteit van dijken, de funderingen van gebouwen en de natuur- en landschapswaarden in een gebied. Ook het waterpeil in de stadsgracht van Emmeloord wordt bepaald door het Waterschap Zuiderzeeland (tekst uit Peilbesluit stedelijk gebied gemeente Noordoostpolder).

Op 3 januari 2000 fuseert het Waterschap Noordoostpolder met het Heemraadschap Fleverwaard en een klein deel van het Waterschap Groot-Salland tot het nieuwe Waterschap Zuiderzeeland.

Het hoofdkantoor is nu gevestigd in Lelystad. Het voormalige kantoor in Emmeloord is nu bekend onder de naam Flevostate.

Bloemenpracht tijdens de Creiler Flora. De Creiler Flora krijgt in 2001 de Pioniersprijs. Ondanks het succes en de positieve reacties van voorgaande jaren, hebben de leden van de Creiler Flora in 2013 gezamenlijk besloten dat de opbouw en de voorbereidingen die gepaard gaan met de organisatie van de Creiler Flora, te veel tijd kost en dat met de huidige opzet gestopt moet worden. Tijd die de kwekers op hun eigen bedrijven goed kunnen gebruiken. De Creiler Flora is voor veel mensen een welkom uitstapje geweest. Thans kennen we de bloembollenvakdagen die ook in Creil worden georganiseerd.

Een jaar eerder heeft het in 1995 opgerichte StEP voor het eerst het Tulpenfestival georganiseerd. Een van de activiteiten is het jaarlijks uitroepen van een Tulpenkoningin die aanwezig is bij diverse promotieactiviteiten in de polder.

De eerste tulpenkoningin is Annemieke Logtmeijer (prijsuitreiking winnaar Zeeuws ringrijden).

De balgstuw bij Ramspol is een opblaasbare dam, gelegen tussen het Ketelmeer en het Zwarte Meer. Deze balgstuw is aangelegd om het gebied langs het Zwarte Meer te beschermen tegen opstuwend water uit het Ketelmeer. Het is de grootste balgstuw ter wereld en de enige die is bedoeld als stormvloedkering. De balgstuw is gebouwd door *Hollandse Beton- en Waterbouw* in opdracht van Waterschap Groot Salland (nu Drents Overijsselse delta) en in werking gesteld eind 2002. De bedieningsgebouwen zijn ontworpen door het bureau *Zwarts en Jansma*. Inmiddels is het beheer van de Balgstuw in handen van Rijkswaterstaat.

Rijkswaterstaat houdt het onderhoud van de balgstuw tegen het licht. Het begint in elk geval met een complete vernieuwing van het besturingssysteem, dat twintig jaar geleden ontworpen is. Inmiddels is er op elektronisch gebied veel meer mogelijk. Sensoren zijn bijvoorbeeld goedkoper en beter geworden, zodat er veel meer data verzameld kan worden.

(ref.: Tycho Busnach, keringsmanager Rijkswaterstaat).

Op 4 september 2003 vindt een medewerker van Natuurmonumenten in het Voorsterbos een houten voorwerp. Dit gebeurt in het natuurontwikkelingsproject Kadoelerveld nabij Kraggenburg. De vondst wordt direct gemeld en de volgende dag gaan de deskundigen er al mee aan de slag. Op de voorgrond Dick Velthuisen, met direct daarachter André Kerkhoven en Rob Oosting die vanuit de verte komt aanlopen. Rechts staan Jan Akkerman en Willem Miedema. Het gaat om een eiken boomstamboot met op het eerste gezicht weinig bijzondere kenmerken.

De kano is goed gebruikt en gesleten. Een uiteinde is betrekkelijk compleet. In totaal is het vaartuig over een lengte van 4,80 m behouden. De breedte is 73 cm. De boot vertoont een uitgespaarde dwarsrichel. Tevens zijn in de bodem twee kleine verhogingen uitgespaard.

De kano is tussen 520 en 460 v. Chr. uit een zeshonderd jaar oude eik gehakt. Vondsten uit deze periode zijn zeldzaam.

Schokland, 'Geen weg terug'. Een inspiratie op de ontruiming van Schokland in 1859. Een bronzen beeld van Kiny Copinga. Onderwijzer Arnoldus Legebeke komt in 1859 samen met de pastoor van Schokland tot de conclusie dat de toestand op het eiland onhoudbaar is geworden. Het eiland is te klein en de bestaansmiddelen te gering. Er wordt in toenemende mate en vooral in de winterperioden bittere armoede geleden. Hun verzoek aan de regering om het eiland te ontruimen wordt ingewilligd. De Schokkers gaan akkoord met een schadeloosstelling en verhuizen in de zomer van 1859. De ontruiming is geen vlucht voor het water; het eiland zal ten behoeve van de scheepvaart tot aan de inpoldering blijven functioneren. Formeel lijkt de ontruiming geruisloos te zijn verlopen en de 'ontvolking' is administratief tot in de puntjes afgewerkt.

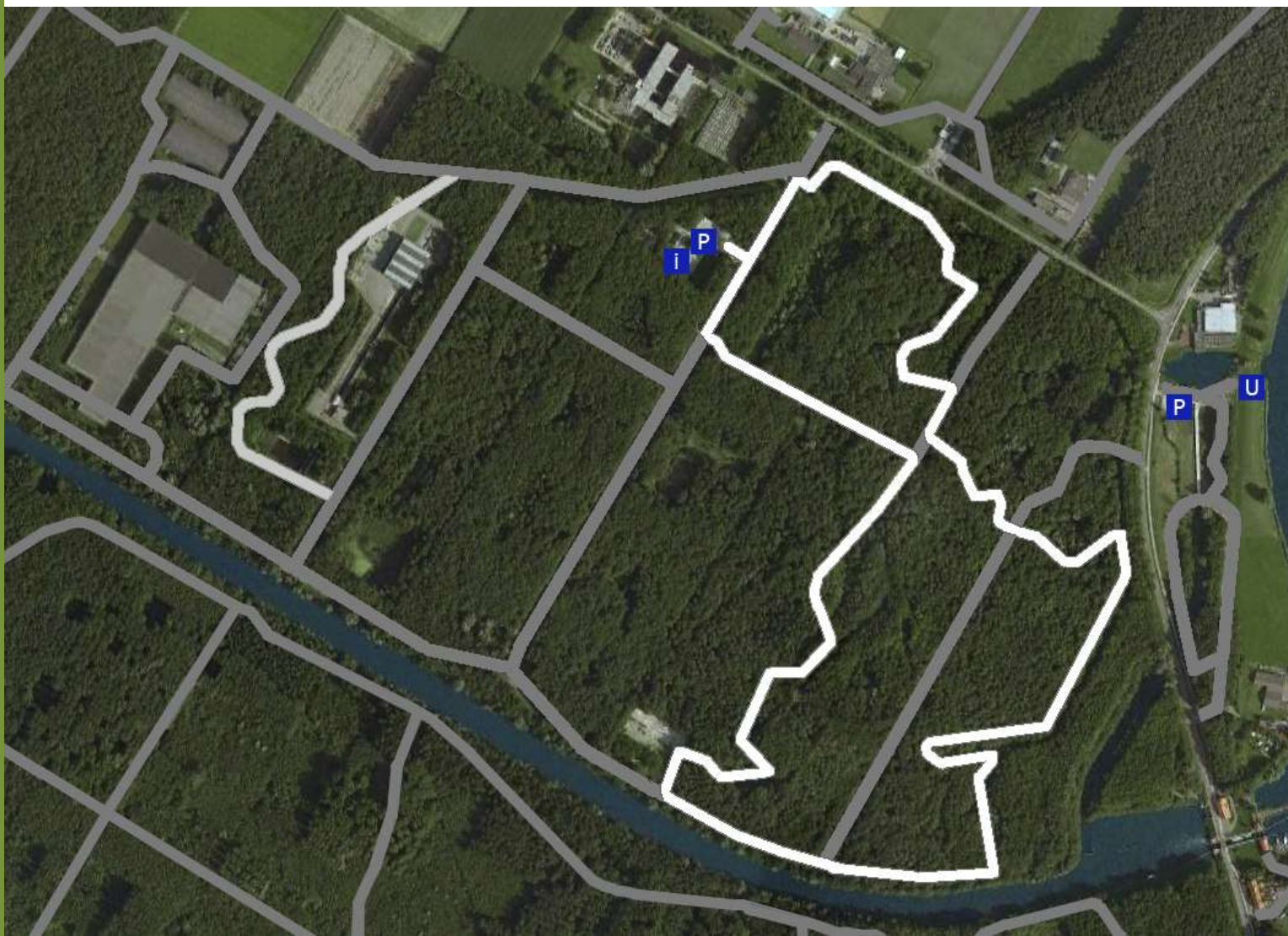

Op 24 maart 2005 wordt aan de vereniging Vrienden van Schokland de Lely Prijs uitgereikt.

De feestelijkheden worden opgevrolijkt met een optreden van Janny Rieff - Grootjen, het 'Schokkervrouwtje' en haar 'broer' Dubbel.

Natuurmonumenten wordt eigenaar van het Waterloopbos via gelden van de Postcodeloterij. In 2005 wordt het bos opengesteld voor het publiek. Op de 3,5 km lange wittepaaltjesroute komt de wandelaar langs de verschillende modellen die ooit door het Waterloopkundig Laboratorium zijn gebouwd.

Als je kiest voor de wittepaaltjes-route, dan ga je op deze 3,5 km lange wandeling vooral kijken naar de verschillende modellen die er ooit door het Waterlab zijn gebouwd.

Het grootste deel van deze route is niet verhard en is daarom alleen te doen op goede wandelschoenen of laarzen. Na ongeveer een uur lopen ben je weer terug bij het Infocentrum van Natuurmonumenten.

Pastoor Dominicus Ketelaar van de H. Michaëlparchie heeft het pastoraat in Emmeloord van 1970 tot 2006 vervuld. In 2006 gaat hij met emeritaat. Van 2009 tot 2011 is Ketelaar nog als pastor actief in de parochies van Coevorden en Steenwijkermoer maar hij blijft zijn contacten in Emmeloord trouw. Ketelaar wordt opgevolgd door pastoor Johan te Velde. Deze komt vanuit Leeuwarden naar de Noordoostpolder om hier het pastoraat te gaan vervullen. De huidige pastoor is pastoor Victor Maagd, voorheen parochievicaris van de parochies van Emmen en Erica.

Pastoor Dominicus Ketelaar wordt tot Polderpionier 2003 gekozen. Dat is iemand die zich heeft ingezet voor de polder op vernieuwende wijze. Hierbij maakt het niet uit of dat op vrijwillige basis of zakelijk vlak is. Het initiatief (pionier) moet een impact gehad hebben op de polder. Publicitair, werkgelegenheid of leefbaarheid.

Dominicus Ketelaar wordt genomineerd voor zijn inzet de afgelopen tien jaar als voorzitter van de Stichting Terminale Thuiszorg. De Stichting Terminale Thuiszorg is een algemene stichting die 10 jaar geleden is opgericht met medewerking van de Thuiszorg, de Protestants Christelijke Ouderenbond en het Patiëntenplatform. Dominicus Ketelaar wordt de eerste voorzitter. Aanvankelijk zou hij die functie voor maximaal 3 maal 3 jaar vervullen.

Met het opzetten en het inrichten van het Bijna Thuis-Huis in Emmeloord, komt daar nog een jaar extra bij. In augustus 2003 treedt Dominicus Ketelaar af als voorzitter van de Stichting Terminale Thuiszorg.

Deze pioniersbarak is alles wat herinnert aan het 'Tollebeker' barakkenkamp Urkervaart. Het gaat vermoedelijk om een kleine woonbarak. In 2004 neemt Dorpsbelang Tollebeek het initiatief de buitenkant van de Pioniersbarak te restaureren en zoveel mogelijk in originele staat terug te brengen. Er wordt een plan gemaakt om de barak en de tuin weer in volle glorie te herstellen. Samen met tal van inwoners van Tollebeek is van eind 2005 tot juni 2006 hard gewerkt aan de realisatie van dit plan. Landschapsbeheer heeft gezorgd voor het ontwerp en de aanleg van de tuin van de barak. De tuin vertoont qua vorm en soortkeuze van de planten grote gelijkenis met de tuinen die vroeger bij de barakkenkampen worden aangelegd.

Het uiterlijk van de barak is zoveel mogelijk in originele staat hersteld, inclusief de kozijnen, het dak en de groene kleur. Tegenwoordig biedt de barak onderdak aan Dartclub Tollebeek.

(Bron: Landschapsbeheer Flevoland)

Directeur W. Verhaast van Volvo geeft in Bant het startsein voor de Volvo-rit 'Bant to Beijing'. Zo'n 75 oude Volvo's rijden in dertig dagen naar het 11.000 kilometer verderop gelegen Peking. De route van Beijing terug naar Nederland is gelijk aan de route zoals gereden tijdens de originele Peking Parijs rally in 1907 en is de omgekeerde route van hoe in 2008 gereden wordt. Klaas Postma krijgt van burgemeester Willem ridder van Rappard een brief mee. Die moet hij overhandigen aan de burgemeester van Beijing samen met een beeldje 'We are the source', een wereldbol ondersteund door handen. En natuurlijk moet hij in China uitleggen wat voor een dorp Bant in de Noordoostpolder is. "Het is fantastisch dat jullie de twee B's met elkaar verbinden", aldus Van Rappard. "

Foto links:

Een reis door beroemde en nog volstrekt onbekende steden in centraal Siberië. Door de eindeloze taiga en de uitgestrekte Mongoolse grassteppen. Een spannend traject dwars door de Gobi woestijn. Met hoge temperaturen, weinig benzinepompen en geen drinkwater. In China langs de Great Wall.

Foto rechts:

De start op het "Midden", het pleintje van Bant. De finish in Beijing bij het Tiananmen plein.

La Mascotte is als opera- en operettevereniging opgericht op 27 januari 1981. In juli 2012 is de naam gewijzigd in Muziektheatervereniging La Mascotte. In het najaar van 1984 wordt in schouwburg 't Voorhuys de eerste operette opgevoerd: "Der fidele Bauer" van Leo Fall. Het wordt een bescheiden succes. Het is de start van een nauwelijks onderbroken reeks van jaarlijkse uitvoeringen met in 2009 de succesvolle opvoering van "De ontruiming van Schokland".

Fred van der Horst, oprichter en ereid van muziektheatervereniging La Mascotte uit Emmeloord wint de Lelyprijs 2012.

De prijs wordt jaarlijks door het Prins Bernard Cultuurfonds uitgereikt aan personen of organisaties die zich bijzonder onderscheiden op het gebied van cultuur of natuur in Flevoland. Hij krijgt zijn prijs vanwege zijn jarenlang inzet en grote verdiensten als vrijwilliger voor La Mascotte.

De 9-holes golfbaan van de golfclub Emmeloord is gebouwd op een voormalig depot van restafval. In opdracht van de gemeente Noordoostpolder is in het gebied Corridor Emmeloord-Kuinderbos een 9-holes golfbaan aangelegd op en direct naast de stortplaats (6 holes bovenop en 3 ernaast), en daarmee de hoogste golfbaan beneden zeeniveau. De golfbaan is ontworpen door golfbaanarchitect Gerard Jol en kent behoorlijke hoogteverschillen; dat is heel bijzonder in zo'n vlak polderlandschap. Binnen het ontwerp van de golfbaan bevindt zich een zone voor het leefgebied van de rugstreeppad. Deze zone is ingericht als geonduleerd zandgebied met enkele ondiepe poelen.

*Foto links:
Kunstwerk 'Het Bakken'
van Maarten de Reus uit
Heerenveen wordt in 2010
aan het Friese pad naast
de golfbaan geplaatst ter
'nagedachtenis' aan de
voormalige vuilstortplaats.*

*Foto rechts:
De golfbaan is tevens ontsloten door
een fietspad en een wandelpad
(schelpenpad) aan de bovenzijde om
een blik op de omringende polder te
kunnen werpen. De golfclub wint in
2010 de Noordoostpolder promotieprijs
vanwege haar substantiële positieve
bijdrage aan de grensoverschrijdende
promotie van de Noordoostpolder.
Golfclub Emmeloord heeft A-status,
het hoogst haalbare voor golfbanen,
waardoor de club als gastheer voor
wedstrijden kan dienen.*

De Fish-Potato run is een loop tussen Urk en Emmeloord die voor het eerst plaatsvindt in 1991. Deze is inmiddels zo bekend, dat lopers uit het hele land hieraan deelnemen. De opzet is een samenwerking tussen de Stichting Aardappel Manifestatie Emmeloord en AV NOP. De stichting wil jaarlijks aandacht vragen voor de aardappel en Emmeloord als aardappelhoofdstad. Door Urk en haar vis erbij te betrekken wordt reclame gemaakt voor gezonde voeding (aardappelen en vis). AV NOP wil graag een bijzonder evenement en zo ontstaat een loop met een start op Urk en de finish in Emmeloord. Alleen de 'klassieke' afstand van 12,8 km wordt gelopen. Door de jaren heen groeit de run naar meer dan 2000. De doelstelling van promotie Emmeloord als aardappelhoofdstad en Urk en haar vis geldt nog steeds. Voor veel polderbewoners is de Fish-Potato run een drijfveer om te gaan hardlopen.

(Bron: www.fishpotatorun.nl)

*Foto rechts:
De twee dames op de foto (Wilma en
Nynke Renske) hebben er duidelijk
plezier in.*

*Foto links:
De Zignea-mannen ontvangen bloemen uit handen
van Rianne Vinke. Niet de voetballers van Ens of de
volleybalmannen van Vovem, maar de zwemmers
van Zignea worden Sportploeg van het Jaar 2011.
Een uitverkiezing die ze allerm minst hadden
verwacht: "We dachten dat Ens zou gaan winnen.
Voetbal is een stuk bekender en populairder dan
zwemmen", vertellen de jongens.*

In 1995 krijgt de bevolking een volledig vernieuwd Theater 't Voorhuys. Op de foto een zicht op de huidige ingang van het theater met op het Cultuurplein ervoor, het eerste food & fashion event. Onder grote belangstelling lopen de poldermodellen over de catwalk.

Erik en Joke Hellendoorn zijn sinds 1996 eigenaar van 't Voorhuys. Twan Hakvoort en Reneé Hellendoorn nemen het bedrijf in 2012 over, inclusief de horecavoorziening in Theater 't Voorhuys. De overname vindt gefaseerd plaats: Erik en Joke zullen (waar nodig) het kersverse ondernemersduo begeleiden en bijsturen voordat de sleutel van het hotel-restaurant definitief wordt overgedragen. Vaste gasten krijgen dus ruim de tijd om te wennen aan de nieuwe gezichten.

De Tulpenfestival Koetsentocht wordt in 2013 voor de elfde keer gereden. Op 27 april staan de koetsiers van menvereniging De Burcht klaar om passagiers te ontvangen. De stoet vertrekt met op kop de Tulpenkoningin en hofdame. Daarachter mogen de gasten een plaatsje innemen in een rijtuig. Ieder jaar is het weer leuk om te zien, hoe zowel kleine pony's als grote paarden hun beste beentje voorzetten. De tocht voert in een rustig tempo langs de tulpenvelden in de omgeving van Creil en Rutten. Onderweg wordt een pauze gehouden bij het Tulpeninformatiecentrum aan het Wrakkenpad. Gasten kunnen daar een kijkje nemen in de schitterende tulpenshow-tuin. Na het bezoekje aan het Tulpeninformatiecentrum, rijdt de stoet weer verder langs de kleurrijke velden.

Koningspaar op bezoek.

Bio-telers Krispijn van den Dries en Michiel Vos geven de koning en Máxima een zakje biologische regenboogpenen. In de koninklijke volgstoet gaan aardappelen en aardbeien mee voor thuis op de Eikenhorst.

De weekmarkt in Emmeloord bestaat 65 jaar. Op 8 september 1949 vindt de eerste officiële marktdag plaats. De hele maand september van 2014 staan daarom in het teken van de verjaardag van de weekmarkt. Verschillende activiteiten en acties worden op de marktdagen in september gehouden. Het feest wordt op 11 september officieel geopend door wethouder Wiemer Haagsma.

De maandelijkse streekproducten- en fairtrademarkt op het Kettingplein in Emmeloord krijgt in 2014 daar een definitieve standplaats.

De streekmarkt mag in de periode van oktober 2012 tot april 2013 bij wijze van proef tijdelijk staan op het Kettingplein. Het gemeentebestuur is van mening dat de streekmarkt, net zoals de weekmarkt, bijdraagt aan de levendigheid van het centrumgebied in Emmeloord. De streekmarkt bestaat nog steeds.

Het Dijkfeest bestaat in 2015 40 jaar. Het door Jongeren19nu georganiseerde evenement houdt daarom een reünie voor oud-commissie-leden en er zijn extra acts gedurende de avond. De organisatie van Dijkfeest viert dit jaar dubbel feest. Het Dijkfeest gaat terug in de tijd en doet met de opzet een beetje denken aan het feest van vroeger. „De tent met muziek laten we zoals altijd naast de dijk staan, alleen dit jaar zullen er buiten ook bandjes en een DJ optreden”, vertelt voorzitter Bas Heineke. Want zo begon het veertig jaar geleden, met een bandje op de dijk. Het Dijkfeest wordt jaarlijks bezocht door gemiddeld 2500 tot 3000 bezoekers uit de polder, maar ook ver daar buiten.

*De organisatie van Dijkfeest 2015, oftewel de 'Dijkco' bestaat uit, van links naar rechts en van boven naar beneden: Tijs Bijl, Martijn Vercraye, Ronald Wolters, Gesly Kolk, Jan Hekkert, Mieke van der Veeken, Jeroen Maerman, Sara Peters; Bas Heineke, Marco van der Sar, Sjoerd Veendrick, Stan Maas
Ontbrekend op de foto: Arnout Aarnink*

De dorpspeeltuin in Rutten vindt men de allerleukste van Flevoland. De speeltuin ligt centraal, in de kern van het dorp. Het is een mooie speeltuin met veel gevarieerde speeltoestellen en – terreinen op een rustige en overzichtelijke locatie. De speeltuin ligt gesitueerd op openbaar terrein en is geschikt voor valide en mindervalide kinderen en jongeren. De speeltuin bevat onder andere een klimkubus, glijbanen, een kabelbaan, schommels, een skatebaan, een dubbel doel veld, een zandbak en een waterpomp.

Met speeltuinen in Almere, Lelystad, Urk, Dronten en Zeewolde dingt de speeltuin van Rutten mee naar de titel Leukste Speeltuin van Flevoland. De speeltuin eindigt op de eerste plek in de speeltuintest van Omroep Flevoland. In totaal zijn tien gratis speellocaties bezocht. Rutten valt erg in de smaak bij de leden van het testteam die beiden het cijfer 10 geven. De speeltuin haalt de meeste likes op Facebook en wordt daarmee winnaar van de speeltuinentest.

De lesmodule 'Wind voor NOP' wordt onthuld door (kinder)boekenschrijver en klimaatambassadeur Jan Terlouw. Deze lesmodule gaat over energie, duurzame energie en windenergie in het bijzonder en is ontwikkeld voor leerlingen van de groepen zes, zeven en acht van het basisonderwijs. Het is een initiatief van Windpark Noordoostpolder. Als belangrijke duurzame energiebron voor Nederland beoogt het windpark hiermee een steentje bij te dragen aan voorlichting van de jeugd over het belang van duurzame energie.

“Voor alles wat leeft en beweegt is energie nodig. Tot nu toe haalden we die energie uit het verbranden van kolen, olie en gas. Daar moeten we mee ophouden, want er ontstaat grote schade door. Maar gelukkig zit er ook veel energie in de zon die nu schijnt en de wind die nu waait. Als we die energie gaan gebruiken kan de aarde mooi en groen blijven, ook voor later als de kinderen van nu zelf kinderen hebben”, aldus Jan Terlouw.

*Foto rechts:
De onthulling door Jan Terlouw vindt plaats op De Ark in Espel, een school gelegen nabij het windpark.*

Foto Windpark Noordoostpolder; Klaas Eissens AV-producties

Ter gelegenheid van de 50e verjaardag van Koning Willem Alexander en de viering van 75 jaar droog Noordoostpolder versiert de Oranjevereniging Emmeloord de poldertoren met een chique oranje vlinderstrik.

Burgemeester Aucke van der Werff spreekt op Koningsdag 2017 de genodigden toe.

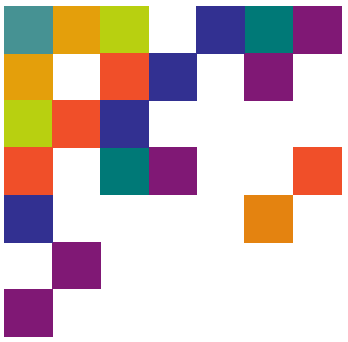

CANON DE NOORDOOSTPOLDER

ISBN-9789082538823

9 789082 538823

